

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση , Έτος 11^ο, Τεύχος 43^ο, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2010
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΤΗΤΑΣ
Εκδότης-Διευθυντής: Π.Λεούσης.

Συντακτική Επιτροπή: Π.Λεούσης, Π.Καγκελάρης, Α.Ιατρίδης
Διεύθυνση: Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση. Τηλ. 210 2825134

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

Υπεύθυνος τυπογραφείου: "NO+ADO", Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γράμμα του προέδρου	1
Νομικός Καρδούλης (1929-2010)	2
Δικά μας και δικά σας νέα	4
Δρόντη, ένα πουλί που χάθηκε για πάντα	5
Καφές και καφενεία	6
Ιερά Σινδόνη	12
G. Guynemer, ένας γεννημένος ήρωας	14
"Φ"	15
Αναδρομή στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις	16
Τζιάκομο Ματεότι, ο Ιταλός Γρηγόρης Λαμπράκης	20
Το πιο ακριβό γραμματόσημο στον κόσμο	21
Σινεσιτά	22
Το κουνάβι	23
Σας αρέσει το ροκφόρ;	24
Τι είναι μία θεματική συλλογή;	26
Κατασκοπία μέσω γραμματοσήμων	38
Γκότλιμπ Ντέμλερ	39
Αχ! Αυτό το πλάνο	40
Από τα κείμενα του μεγάλου Λεονάρντο	41
Νέες εκδόσεις Ελλάδας - Κύπρου - ΟΗΕ	42
Διεθνείς εκθέσεις	44

CONTENTS

Editorial	1
Nomikos Kardoulis	2
Philatelic news	4
Dodo, a bird lost for ever	5
Coffee and coffee shops	6
The Shroud of Turin	12
G. Guynemer, a born hero	14
"Φ"	15
History of the Hellenic Philatelic Exhibitions	16
Giocomo Mateotti, the Italian Gr. Lambrakis	17
The most expensive stamp in the world	21
Cinecittà	22
The badger	23
Do you like the cheese roquefort?	24
What a thematic collection is?	26
Espionage through the stamps	38
Gottlieb Daimler	39
Examples of plans	40
From the scripts of the great Leonardo	41
New issues of Greece, Cyprus and UN	42
International Exhibitions	44

Εικόνα εξωφύλλου: Μερικά από τα γραμματόσημα που τεκμηριώνουν το άρθρο "Καφές και καφενεία" (σελ. 6)

THE THEMATIC PHILATELIST

Quarterly Journal. Year 11th. No 43, July-September 2010

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY & YOUTH

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, P. Cangelaris, A. Iatridis

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. & Fax: +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

The journal is distributed gratis to the members
Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Κρίνοντας από τον αριθμό των φίλων και αναγνωστών μας που έχουν ήδη επικοινωνήσει μαζί μας για να μας συγχαρούν για το "...το θέμα είναι...", το "νεόδομητο" blog του συλλόγου μας, θεωρούμε ότι η απόφαση για τη δημιουργία του ήταν άκρως επιτυχημένη. Αλλά και οι αριθμοί, αδιάψευστοι μάρτυρες, επιβεβαιώνουν ότι αυτή η νέα υπηρεσία που προσφέρουμε ήταν κάτι που έλειπε, κάτι που χρειαζόταν.

Χαρακτηριστική ήταν η μεγάλη επισκεψιμότητα του <http://themaphila.blogspot.com>, από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής του. Για παράδειγμα, από τις 17 Αυγούστου 2010 που ανέβηκε για πρώτη φορά "στον αέρα", μέχρι και τις 15 Σεπτεμβρίου, το επισκέφτηκαν 621 άτομα, ως εξής:

Ελλάδα	ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ	1.094
Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής		564
Καναδάς		86
Ηνωμένο Βασίλειο		73
Ισπανία		16
Κύπρος		4
Γερμανία		3
Νιγηρία		3
Τσεχία και Ρουμανία		1
Σύνολο επισκεπτών (διαφορετικών και όχι με το ίδιο IP)		621

Την ίδια περίοδο, η σελίδα με τις Ταχυδρομικές Υπηρεσίες δέχτηκε 126 φορές επισκέπτες και η σελίδα με τις Εκθέσεις 50.

Πληροφορούμε επίσης τους φίλους μας ότι στο blog μας υπάρχουν, σχεδόν κάθε μέρα, νέες αναρτήσεις σχετικές με τις κυκλοφορίες νέων σειρών, προσβάσιμες στον καθένα. Ταυτόχρονα, στο στοιχείο "Πηγή" υπάρχει σύνδεσμος (link) όπου ο καθένας μπορεί να αντλήσει πρόσθετες, περισσότερο λεπτομερείς πληροφορίες, για κάθε έκδοση.

Επομένως, θυμηθείτε: Πληροφορίες για νέες εκδόσεις στο:

<http://themaphila.blogspot.com>

Ο Θεματικός φιλοτελιστής έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό

**Μη αμελείτε τη συνδρομή σας!
Είναι αυτή που συντηρεί το σύλλογο και το περιοδικό.**

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας και το blog:

www.thematic-philatelist.gr

<http://themaphila.blogspot.com> ↗

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι,

Συνεχίζονται τα συγχαρητήρια που λαβαίνουμε για το νέο Blog του συλλόγου μας. Όλοι συμφωνούν τόσο για την πολύ καλή του εμφάνιση, όσο και για τη χρησιμότητά του, ιδιαίτερα για τους θεματικούς. Πράγματι, το να βρίσκει κανείς μεγάλο μέρος των νέων εκδόσεων, παγκοσμίως, τόσο εικονογραφικά όσο και με περιγραφή τεχνικών στοιχείων κλπ., αποτελεί ένα αδιαμφισβήτητο χρήσιμο φιλοτελικό εργαλείο, όσο και μία πρωτότυπη πρωτοβουλία. Αξίζουν και δημόσια ευχαριστίες και συγχαρητήρια στο Σπύρο Παπαγάννη, το νέο δραστήριο μέλος μας, με φροντίδα του οποίου είχαμε αυτή την ευχάριστη εξέλιξη.

Επί τέλους, η καταβολή της επιχορήγησης του ΕΛΤΑ προς τα φιλοτελικά σωματεία για το 2008 είναι γεγονός. Ευχάριστη εντύπωση προκάλεσε μάλιστα και η άμεση, σχεδόν ταυτόχρονη, αποστολή της εγκυκλίου για την προετοιμασία της καταβολής της επιχορήγησης για το 2009. Κάποιοι αποδίδουν αυτές τις ευχάριστες εξελίξεις στο διορισμό του Άγγελου Στούμπη στη θέση του Διευθυντή Φιλοτελισμού, γνωστού για τα φιλικά του αισθήματα και τη συμπάθεια του στο φιλοτελισμό και τους ανθρώπους του. Όπως και να είναι, εμείς χαιρετίζουμε την παρουσία του στη νέα αυτή θέση και του ευχόμαστε καλή επιτυχία. Ο κ. Στούμπης είναι παλιός γνώριμος λόγω της μακρόχρονης παρουσίας του ως Τομεάρχης Πωλήσεων, προσηνής, ευγενικός, ιδιαίτερα συμπαθής σε όλους.

Οι πληροφορίες που μας έρχονται για τις προετοιμασίες της PATRAPHILEX 2010 είναι ευοίωνες. Ο χώρος της έκθεσης θαυμάσιος, η χρηματοδότηση ικανοποιητική, η συμμετοχή εκθετών επίσης. Καθήκον όλων μας είναι να την συνδράμουμε με κάθε τρόπο, είτε συμμετέχοντας με τις συλλογές μας, είτε με την προσωπική μας παρουσία. Διότι ένα από τα βασικά στοιχεία για το χαρακτηρισμό μιας έκθεσης ως επιτυχούς είναι η επισκεψιμότητά της.

Όλα τα ανωτέρω στέλνουν ένα μήνυμα αισιοδοξίας και ικανοποίησης μέσα στο τέλμα που –κατά τα άλλα- βρίσκεται ο ελληνικός φιλοτελισμός.

Ωστόσο, δεν είναι εύκολο να χαρούμε, μετά από αυτό το εξαιρετικά δυσάρεστο γεγονός που μας ήρθε στα μέσα του καλοκαιριού και μας σημάδεψε: ο χαμός του ιστορικού προέδρου του συλλόγου μας, του Νομικού Καρδούλη. Ήταν το γεγονός που κυριάρχησε και εξακολουθεί να κυριαρχεί στη σκέψη μας όλο τον τελευταίο καιρό. Θα μας λείψει η παρουσία του, η συνεργασία του, η ευγένεια του... Θα τον θυμόμαστε πάντα.

Καλό χειμώνα σε όλους

Ο πρόεδρος

Νομικός Καρδούλης (1929-2010)

Ο ελληνικός φιλοτελικός κόσμος έχασε πρόσφατα έναν άνθρωπό του και εμείς το φίλο, το συνεργάτη, τον άνθρωπο που πρωτοστάτησε στη δημιουργία του Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας. Χάσαμε ένα σιωπηλό και ανιδιοτελή εργάτη του φιλοτελισμού, τον οποίο υπηρέτησε με αφοσίωση και θέρμη επί πολλές δεκαετίες. Ο Νομικός Καρδούλης, ο "Μικές" των φίλων του, άφησε το μάταιο αυτό κόσμο την Πέμπτη, 22 Ιουλίου. Οι πνεύμονές του τον ταλαιπώρησαν χρόνια. Τελικά, ήταν αυτοί που τον πρόδωσαν (μαζί και το μεγάλο πάθος του, το τσιγάρο!). Μετά από σύντομη παραμονή στο νοσοκομείο, ήρθε το τέλος.

Γεννήθηκε στην Αθήνα, το 1929. Μετά το τέλος των γυμνασιακών σπουδών του διορίστηκε στα Ελληνικά Ταχυδρομεία, στα οποία υπηρέτησε ως Διευθυντής Δημοσίων Σχέσεων και

συνταξιοδοτήθηκε με το βαθμό του Διευθυντή Α'.

Με τη συλλογή γραμματοσήμων ασχολήθηκε από μικρός. Όμως, η επαγγελματική του σχέση με το γραμματόσημο λόγω ΕΛΤΑ επέτεινε το ενδιαφέρον του και τον ώθησε να ασχοληθεί περισσότερο, τόσο ως συλλέκτης, όσο και με τα διοικητικά του φιλοτελισμού.

Ο Καρδούλης έκανε διάφορες συλλογές, όπως *Αγώνες βάδην ταχυδρομικών υπαλλήλων*, *Φιλοτελικές Εκθέσεις* κλπ., χωρίς ποτέ να διακριθεί σαν εκθέτης. Εκεί που διακρίθηκε ιδιαίτερα ήταν σαν φιλοτελικός παράγων. Αφιέρωσε αμέτρητες ώρες σε συνεννοήσεις με Δημάρχους, Αντιδημάρχους και άλλους δημοτικούς και διοικητικούς παράγοντες για να πετύχει την διοργάνωση μιας ακόμα έκθεσης, μιας φιλοτελικής εκδήλωσης στο κέντρο της Αθήνας, στα προάστια, στην περιφέρεια. Αμέτρητες είναι και οι ώρες που ανάλωσε ως –μόνιμος σχεδόν– γραμματέας εθνικών και πανελληνίων εκθέσεων.

Ως μέλος του ΔΣ της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας, ο Καρδούλης υπηρέτησε

επί μακρόν, σε διάφορες θέσεις, διακρινόμενος για τις ορθολογιστικές του προτάσεις και τις χρήσιμες παρεμβάσεις.

Ως Γ. Γραμματέας του συλλόγου των Φιλοτελιστών των Αθηνών συνεργάστηκε για πολλά χρόνια με τον αείμνηστο Νίκο Ζαμπέλλα και ήταν από τους βασικούς συντελεστές των επιτυχιών που σημείωσαν οι εκδηλώσεις του ιστορικού συλλόγου. Γι' αυτό και, όταν αποχώρησε, τιμήθηκε με τον τίτλο του Επίτιμου Γ. Γραμματέα.

Ιδρυτικό μέλος και μέλος της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας (1989), υπήρξε ο πρώτος εκλεγμένος πρόεδρός του (1993), θέση που κράτησε μέχρι το 2003, όταν για προσωπικούς λόγους δεν θέλησε να επανεκτεθεί ως υποψήφιος. Στα 11 χρόνια της προεδρικής θητείας του ο σύλλογος είχε θαυμαστή δραστηριότητα, οργανώνοντας ή συνδιοργανώνοντας με αδελφούς συλλόγους πλήθος μη συναγωνιστικών εκθέσεων, κυρίως σε προαστιακούς δήμους.

Ταυτόχρονα, ο Καρδούλης είχε την πρωτοβουλία της έκδοσης και την επιμέλεια του Ενημερωτικού Δελτίου του συλλόγου, που αποτέλεσε τον προπομπό του *Θεματικού Φιλοτελιστή*.

Μεθοδικός και λεπτολόγος, αφιέρωσε σημαντικό κομμάτι της δραστηριότητάς του στην αρχειοθέτηση και καταγραφή των πάσης φύσεως ελληνικών φιλοτελικών εκθέσεων. Η πρώτη δημόσια παρουσίαση της ιστορίας αυτών των εκθέσεων έγινε σε συνέχειες στο περιοδικό *Συλλογές*. Αργότερα, το 2000, με την εμφάνιση του *Θεματικού Φιλοτελιστή*, το ίδιο έργο, αναθεωρημένο και βελτιωμένο, δημοσιεύεται αδιάλειπτα σε τετρασέλιδες συνέχειες.

Είναι βέβαιο ότι με την απουσία του Νομικού Καρδούλη η φιλοτελική Ελλάδα έγινε φτωχότερη.

Το ΔΣ του Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας επιθυμεί να εκφράσει τα ειλικρινή συλλυπητήρια των μελών του προς τη σύζυγο του εκλιπόντος Ρούλα, την κόρη του Φανή, την εγγονή του και τα λοιπά μέλη της οικογένειας.

Στη σεμνή εξόδιο ακολουθία ήταν πολλοί οι φίλοι και συγγενείς, λίγοι όμως οι φιλοτελιστές. Μόλις πέντε (!), από τις δεκάδες συνεργατών και φιλοτελικών φίλων της μακρόχρονης διαδρομής του. Ίσως η ζέστη, ίσως η περίοδος των θερινών διακοπών, ίσως η σκληράδα που όλο και περισσότερο καταλαμβάνει τους ανθρώπους...

Παντελής Λεούσης

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Με τη θλιβερή είδηση του θανάτου του αείμνηστου Νομικού Καρδούλη, πρώτου εκλεγμένου προέδρου του συλλόγου μας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας συνήλθε εκτάκτως και αποφάσισε ομόφωνα:

1. Στην εξόδιο ακολουθία να εκπροσωπηθεί ο σύλλογος από το ΔΣ,
2. Να κατατεθεί στέφανος,
3. Να αποσταλεί το παρόν ψήφισμα στην οικογένεια του,
4. Να δημοσιευτεί το παρόν, καθώς και βιογραφικό σημείωμα του εκλιπόντος, στο *Θεματικό Φιλοτελιστή*.

Αθήνα, 23. 07. 2010
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΛΕΟΥΣΗΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΚΕΙΜ ΧΑΛΒΑΤΖΙΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η Ιταλική έκθεση ROMAFIL 2010

Ενώ δεν έσβησε, καλά-καλά, ο απόηχος της επιτυχημένης διεθνούς έκθεσης ITALIA 2009, η δραστήρια Ιταλική Φιλοτελική Ομοσπονδία με τη συνεργασία και χρηματοδότηση των Ιταλικών Ταχυδρομείων, ετοιμάζουν μία ακόμα έκθεση στη Ρώμη, από 28 έως 31 Οκτωβρίου. Αυτή τη φορά θα έχει εθνικό χαρακτήρα, με συμμετοχή τριών προσκεκλημένων χωρών: Ελλάδας, Ηνωμένου Βασιλείου και Ισπανίας.

Οι τάξεις που η ROMAFIL 2010 περιλαμβάνει είναι Παραδοσιακού Φιλοτελισμού, Αεροπορικού Ταχυδρομείου, Χαρτοσήμων και Θεματικού Φιλοτελισμού.

Ελληνικά θεματικά εκθέματα θα στείλουν τα μέλη μας Θ. Απέρης, Ε. Ολύμπιος, Ι. Χαλβατζιδόπουλος και Π. Λεούσης. Εθνικός αντιπρόσωπος ορίστηκε ο Π. Λεούσης και κριτής ο Γ. Θωμαρέης.

Η επιχορήγηση των ΕΛΤΑ

Έστω και με καθυστέρηση ενός περίπου χρόνου, ο ΕΛΤΑ έστειλε εγκύκλιο προς τα σωματεία της χώρας για την εκταμίευση των ποσών της ετήσιας επιχορήγησης που διανέμει, ανάλογα με τις δραστηριότητες εκάστου.

Χαιρετίζουμε τη θετική αυτή ενέργεια, καθώς και την αποστολή της δεύτερης εγκυκλίου για την υποβολή δικαιολογητικών για την έγκριση των ποσών του 2009, η οποία λήγει στις 26 Σεπτεμβρίου. Η τρέχουσα οικονομική κρίση, η οποία δεν αφήνει ανέγγιχτο ούτε το φιλοτελισμό, καθιστά αυτή τη χρηματοδότηση περισσότερο αναγκαία από ποτέ.

Το συνολικό ποσό της επιχορήγησης των σωματείων για το 2008 είναι 20.520 ευρώ

σε μετρητά και 18.000 σε γραμματόσημα. Ο επιμερισμός τους έγινε ως εξής:

α. Ε. Φ. Ο.: € 2.400 σε μετρητά και 1.300 σε γραμματόσημα.

β. Π. Ε. Φ. Υπαλλήλων ΕΛΤΑ, Ε.Φ.Ε., Φ. Ε. Καρδίτσας, Π. Σ. Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας, Ε.Ε.Σ. Καρτών Μάξιμουμ, Π.Ο.Φ.Ο.Μοσχάτου και οι Φιλοτελικές Εταιρείες Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πειραιώς, Λέσβου και Πατρών: € 830 μετρητά και 700 σε γραμματόσημα.

γ. Φ. Ε. Αγρινίου, Βόλου, Δράμας, Δωδεκανήσου, Κερκύρας, Λαρίσης, Ναυπλίου, Χανίων και "Φιλοτελιστές των Αθηνών": € 610 σε μετρητά και 500 σε γραμματόσημα.

δ. Φ. Ε. Γλυφάδας, Ηλιούπολης, Ημαθίας, Ηρακλείου Κρήτης, Ιεράπετρας, Καβάλας, Καλαμάτας, Ξάνθης, Σερρών και Σητείας: € 350 σε μετρητά και 450 σε γραμματόσημα.

Νέο μέλος στην οικογένεια Χαλβατζιδόπουλου

Ο Γεν. Γραμματέας του συλλόγου μας Ιωακείμ Χαλβατζιδόπουλος απέκτησε πρόσφατα μία υγιέστατη εγγονή. Στη νέααφιχθείσα ευχόμαστε το καλώς όρισε και καλή τύχη, και στην οικογένεια εκφράζουμε ολόθερμα συγχαρητήρια.

Ματαίωση διεθνούς έκθεσης

Πριν λίγες μέρες ανακοινώθηκε ότι η διεθνής έκθεση PHILALUX 2011 που είχε προγραμματιστεί να γίνει στο Λουξεμβούργο από 28 Μαρτίου έως 2 Απριλίου, τελικά ματαιώθηκε.

Οι λόγοι της ματαίωσης δεν έγιναν γνωστοί.

Θυμηθήκατε να εξοφλήσετε τη συνδρομή σας;

Δρόντη, ένα πουλί που χάθηκε για πάντα

Η Δρόντη (ή Dodo όπως είναι γνωστό διεθνώς) ήταν ένα πουλί που ανήκε στα περιστερόμορφα πτηνά της Αφρικής και έζησε στο νησί του Μαυρίκιου, στον Ινδικό ωκεανό.

Όπως είναι φυσικό, η Δρόντη έφτασε στο Μαυρίκιο πετώντας. Οι πρόγονοί της εγκαταστάθηκαν στο έρημο -τότε- νησί, όπου έζησαν για αιώνες σαν σε επίγειο παράδεισο, καθώς δεν υπήρχε εκεί κανένα είδος του ζώου του οποίου η Δρόντη θα χρησίμευε ως λεία, αλλά και δεν χρειαζόταν να πετάξει για να το αποφύγει. Αυτό είχε σαν συνέπεια να χάσει τη συνήθεια να πετά. Τα φτερά της ατρόφησαν με τον καιρό και κατέληξε να γίνει εντελώς χερσαία. Χωρίς φυσικούς εχθρούς, δεν είχε ούτε την ανάγκη να μάθει να τρέχει γρήγορα. Γι' αυτό και πήρε βάρος, σε σημείο που να μοιάσει σαν χοντρή γαλοπούλα, με 1 μ. ύψος και 20 κιλά βάρος.

Ο μοιραίος εχθρός της Δρόντης έκανε την εμφάνισή του το 16ο αιώνα. Ήταν ο άνθρωπος.

Το 1638, οι Ολλανδοί άρχισαν την αποίκηση του Μαυρίκιου. Από τη στιγμή αυτή, η Δρόντη δεν είχε περισσότερο από λίγες δεκαετίες ζωή. Εύκολη λεία, άρχισε να σκοτώνεται κατά εκατοντάδες για τη διατροφή των ναυτών. "Σκληρό, αλλά νόστιμο κρέας", όπως αναφέρουν έντυπα της εποχής, έδωσε λύση στη διατροφή των πληρωμάτων που είχαν ανάγκη από φρέσκο κρέας μετά τα πολυήμερα μακρινά ταξίδια.

Άλλες αιτίες για τη γρήγορη εξολόθρευση του πουλιού ήταν τα κατοικίδια ζώα που οι Ολλανδοί εισήγαγαν στο Μαυρίκιο. Γάτες και σκύλοι συνέβαλαν στην καταστροφή, ενώ οι

αρουραίοι που έφεραν τα καράβια κατέτρωγαν τα αυγά του, καθώς τα εύρισκαν εύκολα στις φωλιές πάνω στο έδαφος.

Γύρω στα 1680, η Δρόντη είχε ολοκληρωτικά εξοντωθεί. Και καθώς δεν υπήρχε πουθενά αλλού, αυτό το είδος δεν θα το ξαναδούμε.

Σήμερα σώζονται μόνο ορισμένα οστέινα υπολείμματα του παράξενου αυτού πτηνού, τα οποία φυλάσσονται στα μουσεία του Λονδίνου, της Οξφόρδης και της Κοπεγχάγης. Σύμφωνα με παλαιότερες περιγραφές ταξιδιωτών, αλλά και από παλαιά σχέδια,

το σώμα της ήταν κοντόχοντρο, με μεγάλο κεφάλι, εφοδιασμένο με ένα παχύ ράμφος, κυρτό στο μπροστινό τμήμα του. Οι φτερούγες ήταν τόσο κοντές και αδύνατες ώστε δεν τη βοηθούσαν να πετά. Τα πόδια της είχαν

τέσσερα δάχτυλα με νύχια ικανά να σκάβουν εύκολα το έδαφος. Η ουρά σχηματιζόταν από λίγα φτερά, λοξοειδώς λυγισμένα.

Για την διατροφή της Δρόντης υπάρχουν πολλές απόψεις (νεκρά ζώα, σπόροι, οστρακοειδή). Επικρατέστερη όμως είναι αυτή που θέλει να τρεφόταν με σπόρους και φρούτα.

Οι Άγγλοι έχουν τις φράσεις "dead as a dodo" που σημαίνει "βέβαιος, αναμφίβολος θάνατος", και "to go the way of the dodo" που σημαίνει "θα εξαφανιστείς, θα αχρηστευτείς, θα γίνεις κάτι που ανήκει στο παρελθόν".

Είναι κι αυτός ένας τρόπος να θυμόμαστε μία ύπαρξη που η ανθρώπινη απληστία εξαφάνισε ολοκληρωτικά.

Π. Λ.

Καφές και καφεενεία

του Παντελή Λεούση

Παρά το γεγονός ότι ο καφές κατάγεται από την Αιθιοπία, το επίσημο όνομα που δόθηκε στο φυτό του καφέ είναι "καφέα η αραβική". Είναι γνωστό εξάλλου ότι ο καλύτερος καφές ανέκαθεν ονομάζονταν "αραβικός". Εντούτοις φαίνεται πως ανάδοχος του "καφέ" ήταν η Μικρά Ασία. Πήρε το όνομά του από την αραβική λέξη "qahhwa", η οποία στην αρχή σήμαινε "διεγερτικό ποτό". Η λέξη qahhwa, είναι παραφθορά τμήματος της αρχικής αραβικής ονομασίας του καφέ, qahwat al-būhna (κρασί του κόκκου), που αναφέρεται στο γεγονός ότι ο καφές χρησιμοποιείται σαν υποκατάστατο του κρασιού, καθώς το Κοράνι απαγορεύει το αλκοόλ.

Όταν ο καφές πρωτοήρθε στην Ευρώπη ήταν γνωστός ως "Αραβικό κρασί". Μια άλλη εκδοχή αποδίδει το όνομα του καφέ στο Βασίλειο της Κάφφα, την περιοχή της Αιθιοπίας όπου άρχισε να χρησιμοποιείται ο καφές.

Για την προέλευση του καφέ υπάρχουν πολυάριθμες εκδοχές και μύθοι. Η πιο γνωστή είναι σίγουρα η ακόλουθη ιστορία που αφηγήθηκε ο Ρωμαίος μοναχός Αντόνιους Φάουστους Ναιρόν στο έργο του "De Saluberrima Potione" (1671):

Ο Κάλντι, ένας βοσκός από την Υεμένη, παρατήρησε ξαφνικά ότι τα πρόβατά του που βοσκούσαν σε μία περιοχή γεμάτη από θάμνους με κόκκινους γυαλιστερούς σπόρους (1, 2, 3), απόκτησαν ξαφνικά μια ασυνήθιστη

ζωηράδα. Εντυπωσιασμένος από το φαινόμενο, αποφάσισε να παρατηρήσει και άλλες φορές το κοπάδι του. Κάθε φορά που τα ζώα βοσκούσαν τους ίδιους θάμνους, η συμπεριφορά τους άλλαζε. Τότε αποφάσισε να δοκιμάσει και αυτός, μαζί με έναν ιερωμένο φίλο του από τη Μόκα. Ανακάλυψαν λοιπόν ότι το αφέψημα που παράγεται από αυτούς τους σπόρους είχε παρόμοια αποτελέσματα και στους ίδιους!

Η είδηση αυτής της ανακάλυψης διαδόθηκε αμέσως σε ολόκληρη την Αραβία, μέχρι τη Μεδίνα (4) και το Κάιρο. Στην αιγυπτιακή πρωτεύουσα ήδη από τις αρχές του 15^{ου} αιώνα υπήρχαν πολλά καφεποτρεία, όπου εκτός από την απόλαυση του καφέ, οι θαμώνες άκουγαν μουσική και έπαιζαν σκάκι.

Μια άλλη ιστορία αναφέρει για κάποιον Αλι μπιν Ορνάρ αλ-Σαντιγί, ο οποίος υπήρξε ο άνθρωπος που συνέβαλε περισσότερο στη διάδοση του καφέ στο μουσουλμανικό κόσμο, τόσο που ακόμα και σήμερα οι Άραβες τον θεωρούν ένα είδος προστάτη Άγιου των καλλιεργητών και των καταναλωτών του καφέ.

Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, ο καφές εισήχθη στην Υεμένη από μουσουλμάνους πισταούς. Τους χρησίμευε για να διατηρούνται σε εγρήγορση κατά τη διάρκεια των μακρών προσευχών και διαλογισμών.

Μερικοί έχουν χαρακτηρίσει τον καφέ σαν ανακουφιστικό της λύπης. Ίσως να πρόκειται

Όριμοι κόκοι καφέ, έτοιμοι για τη συγκομιδή, από τρεις μακρινές μεταξύ τους χώρες, παραγωγές καφέ: Νέα Καληδονία της Ωκεανίας, Βραζιλία και Βέντα (Ν. Αφρική)

4. Μεδίνα, από τα πρώτα ιστορικά περάσματα του καφέ
 5. Ο Μωάμεθ συνήλθε από την κατάπτωση πίνοντας καφέ;
 6. Η Υεμένη παράγει μικρή ποσότητα, αλλά εξαιρετικής ποιότητας καφέ (μόκα)

για το ίδιο ποτό που η Ωραία Ελένη έχυσε στο κρασί του θλιμμένου Μενέλαου της Οδύσσειας...

Υπάρχουν άλλοι που διατείνονται ότι το καβουρδισμένο σιτάρι που η Abigail (δεύτερη σύζυγος του Δαβίδ) πρόσφερε σαν δώρο στο Δαβίδ ήταν και αυτό μυρωδάτος καφές (1° Βιβλίο του Σαμουήλ)!

Δεν λείπει και ο μύθος που εμπλέκει τον ίδιο τον **Μωάμεθ** (5). Κάποτε που ο προφήτης ήταν χτυπημένος από την ασθένεια του ύπνου, βρισκόταν για μέρες σε τέτοια κατάπτωση που έφθανε στα όρια του λήθαργου. Ο φιλεύσπλαχνος Αλλάχ, για να τον βοηθήσει, του έστειλε τον αρχάγγελο Γαβριήλ με ένα φάρμακο μαύρο, σαν τη μαύρη ιερή πέτρα της Μέκκας, την "qawa". Ο Μωάμεθ το ήπιε, συνήλθε από το πρόβλημά του και ξεκίνησε πάλι για νέες επιχειρήσεις. Μήπως το "μαύρο φάρμακο" ήταν καφές;

Όμως, παρά τους μύθους που υπάρχουν για την προέλευση του καφέ και του φυτού που τον παράγει, φαίνεται ότι αυτός προέρχεται από τα αιθιοπικά οροπέδια, όπου η *Coffea arabica* μεγάλωνε ελεύθερα σαν θάμνος.

Αρχικά ο καρπός χρησιμοποιόταν αυτούσιος από τους τοπικούς πληθυσμούς, που είτε τον μασούσαν είτε τον άλεθαν σε μικρούς σβώλους.

Το φυτό απ' το οποίο προέρχονται οι κόκκοι του καφέ είναι ένας αιθαλής κορμώδης θάμνος που μοιάζει πολύ με την κερασιά. Έχει 66 αναγνωρισμένες ποικιλίες και ονομάζεται καφεόδενδρο ή καφέα.

Τα καφεόδενδρα ζουν περίπου 25-30 χρόνια και ευδοκιμούν κυρίως σε τροπικά κλίματα. Τα άγρια φτάνουν σε ύψος τα 3,5 μ, το ύψος όμως των καλλιεργούμενων περιορίζεται, για ευκολότερη συγκομιδή (7).

Από την Αφρική ο καφές πέρασε στην **Υεμένη** (6), όπου τον έφεραν σκλάβοι από το σημερινό Σουδάν στα τέλη του 6ου αιώνα. Η πρώτη αναφορά από τους Μουσουλμάνους γίνεται περίπου στο 900 μ.Χ. στα γραπτά του Πέρση γιατρού Ραζί και υπολογίζεται ότι η παρασκευή του καφέ όπως τη γνωρίζουμε σήμερα (με καβούρδισμα των σπόρων δηλαδή και βράσιμό τους) άρχισε γύρω στο 14° αιώνα.

Η πρώτη λεπτομερής αναφορά που έχου-

7. Τα δέντρα του καφέ κλαδεύονται σε ύψος θάμνων για ευκολότερη συγκομιδή

- Η Λατινική Αμερική είναι από τις μεγαλύτερες παραγωγές περιοχές του καφέ.
 Τα άνθη του καφέ είναι λευκά και οι ώριμοι καρποί κόκκινοι. Ο καφές εξάγεται από τα σπέρματα.

Φάσεις της καλλιέργειας του καφέ: Ο καλλιεργητής μεταφέρει τους σπόρους της σποράς. Φυτεία καφέ στην Αιθιοπία. Οι σπόροι έτοιμοι, αρχίζει η συγκομιδή. Ακολουθεί....

με για την προέλευση και τη χρήση του καφέ γίνεται σε μια εργασία του Αμπντ Αλ Καντίρ Αλ-Τζαζίρι από τα 1587, όπου αναφέρεται ότι ο πρώτος που καθιέρωσε τη χρήση του καφέ ήταν ο μουφτής του Άντεν τον 14^ο αιώνα.

Από την Υεμένη ο καφές διαδόθηκε βορειότερα, στη Μέκκα και τη Μεδίνα και από εκεί στις μεγάλες πόλεις της βόρειας Αφρικής. Στην Αίγυπτο και την Τουρκία έφτασε στους χρόνους του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς.

Αρχικά το αφέψημα προετοιμαζόταν βράζοντας ολόκληρους τους καρπούς. Μόνο προς το 1200 άρχισε η συνήθεια του ψησίματος των σπόρων, ώστε με το βράσίμό τους να λαμβάνεται ένα ποτό παρόμοιο με αυτό που καταναλώνουμε σήμερα. Αλλά αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να γνωρίσουμε προ πάντων τους χώρους και τις περιστάσεις κατά τις οποίες έπιναν τον καφέ.

Σήμερα, τα μέρη του κόσμου τα οποία παράγουν τις μεγαλύτερες ποσότητες καφέ είναι η Νότια και η Κεντρική Αμερική, η Αφρική

και η νότια Ασία. Την πρώτη θέση στην παραγωγή καφέ κατέχει η Βραζιλία, όπου την καλλιέργεια του εισήγαγε ο Πορτογάλος τον 18^ο αι. Η χώρα αυτή είχε διατήρησε το μονοπώλιο στις διεθνείς αγορές για μεγάλο διάστημα. Ακόμη και σήμερα (αν και

η παραγωγή έχει περιοριστεί), η Βραζιλία καλύπτει περισσότερο από το 30% της παγκόσμιας παραγωγής. Οι περιοχές της Βραζιλίας όπου κυρίως καλλιεργείται ο καφές είναι οι ομοσπονδιακές πολιτείες Εσπρίτο Σάντο, Παρανά και Σάο Πάολο. Το προϊόν

εξάγεται κυρίως από τα λιμάνια του Σάντος, του Ρίο ντε Τζανέιρο και της Βιτόρια προς τις ΗΠΑ και την Ευρώπη.

Η δεύτερη μεγάλη παραγωγός χώρα καφέ του κόσμου είναι η Κολομβία, την οποία ακολουθούν διάφορες αφρικανικές χώρες: Ακτή του Ελεφαντοστού, Αγκόλα και Ουγκάντα. Ικανοποιητική επίσης είναι η παραγωγή της Αιθιοπίας και ορισμένων χωρών της Κεντρικής Αμερικής (Μεξικό, Ελ Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Κόστα Ρίκα), ενώ μέτρια είναι η ασιατική παραγωγή, περιορισμένη ουσιαστικά μόνο στην Ινδονησία και σε πολύ μικρότερη κλίμακα στην Ινδία και στις Φιλιππίνες.

Η δράση του καφέ οφείλεται στην καφεΐνη που περιέχει, η οποία είναι αλκαλοειδής δρῶνη με χαρακτηριστική ιδιότητα να επιδρά ερεθιστικά στο κεντρικό νευρικό σύστημα και στους μυϊκούς ιστούς. Χάρη στην ιδιότητά της να διεγείρει τα ψυ-

...το σάκκισμα και το φόρτωμα για τις αποθήκες

ΦΠΗΚ Νέας Καληδονίας (από το φυτό του καφέ μέχρι το φλυτζάνι)

χοκινητικά κέντρα, η καφεΐνη προκαλεί αϋπνία, διευκολύνει την πνευματική δραστηριότητα και ελατώνει το αίσθημα της κόπωσης· χάρη στην επίδρασή της στα κέντρα των εγκεφαλικών λοβών, χρησιμοποιείται ως αναληπτικό και ως φάρμακο που διευκολύνει την ανα-

πινοή και την κυκλοφορία. Η επίδραση αυτή είναι γνωστή και αξιοποιείται σε ολόκληρο τον κόσμο από πολλούς λαούς, οι οποίοι –από αμνημονεύτων χρόνων– παρασκευάζουν τονωτικά αφεψήματα και από άλλα φυτά που περιέχουν καφεΐνη, όπως το τσάι, το ματέ ή τσάι της Παραγουάης, η γκουαράνα, που εξάγεται από κάποια βραζιλιάνικα φυτά, το κακάο κ.ά.

Τα πρώτα δημόσια καφεποτεία άνοιξαν προς το τέλος του 15^{ου} αιώνα στη Μέκα, που ήταν και το κύριο λιμάνι από το οποίο γινόταν η διακίνηση του καφέ. Αναφέρεται επίσης το άνοιγμα ενός καφενείου στο Κάιρο το 1510, και δύο στην Κωνσταντινούπολη το 1517. Οι αφηγήσεις διαφόρων ταξιδιωτών πιστοποιούν ότι η χρήση του καφέ ήταν πολύ διαδεδομένη στην μουσουλ-

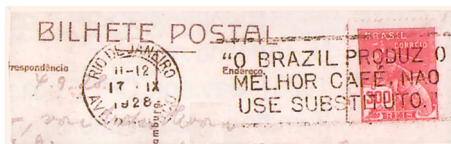
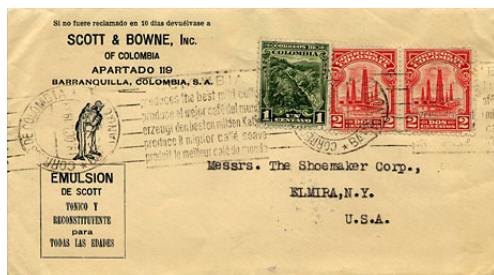
”Κόκκινη” με διαφήμιση καφέ όπου απεικονίζεται παραδοσιακός μύλος αλέσματος καφέ. Δεξιά, ο σερβιτόρος...

δραστηριότητας, κάτι που δεν άρεσε στις θρησκευτικές αρχές των φανατικών ορθόδοξων μουσουλμάνων. Έτσι, το 1511 στη Μέκα, ένα συμβούλιο θεολόγων χαρακτήρισε τον καφέ ως διαβολικό ποτό και στο τέλος του 15^{ου} αιώνα ο Μουφτής της Κωνσταντινούπολης πήρε ανάλογη, καταδικαστική απόφαση (προέβλεπε την ποινή των ογδόντα ραβδισμών για τους παραβάτες).

Για εκατό ακόμα χρόνια, στην Τουρκία και την Περσία εναλλάσσονταν περίοδοι απαγόρευσης και απελευθέρωσης της χρήσης του καφέ. Όμως οι πολλαπλές προσπάθειες κλεισίματος των καφεποτείων δεν είχε επιτυχία λόγω της δημοτικότητας του ροφήματος. Την ίδια τύχη είχαν και οι προσπάθειες να απαγορευτεί γενικά ο καφές σαν διεγερτική ουσία, τόσο από σκληροπυρηνικούς ιμάμηδες στη Μέκα και το Κάιρο, όσο και από την Αιθιοπία

μανική Ανατολή και τις ζώνες όπου συναντήθηκαν τα αραβικά στρατεύματα στο τέλος του 16^{ου} αιώνα: Βαλκάνια, Ινδία, Περσία, Βόρειος Αφρική, Τουρκία.

Αρκετές φορές λόγω του χαρακτήρα τους τα καφεποτεία έγιναν τόπος πολιτικής συζήτησης και

Δύο παρομοίωτες προπαγανδιστικές σφραγίδες: “Η ΚΟΛΟΜΒΙΑ ΠΑΡΑΓΕΙ ΤΟΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΚΑΦΕ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ” (σε 5 διαφορετικές γλώσσες) και “Η ΒΡΑΖΙΛΙΑ ΠΑΡΑΓΕΙ ΤΟΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΚΑΦΕ...”

κή Εκκλησία αργότερα.

Ο καφές -σαν έτοιμο προϊόν, καθώς οι Άραβες απαγόρευαν αυστηρά την εξαγωγή σπόρων- πέρασε στην Ευρώπη από τη Βενετία, που διατηρούσε ισχυρές εμπορικές σχέσεις με τον Αραβικό κόσμο, στα τέλη του 16^{ου} αιώνα. Διατέθηκε αρχικά από τους Βενετούς έμπορους στους πλούσιους, σαν εξωτικό είδος. Η δημοτικότητα του μεγάλωσε αφού ο Πάπας Κλήμης Η', παρά τις παρωτρύνσεις των συμβούλων του να αφορίσει τον καφέ σαν ισλαμική απειλή προς το χριστιανισμό, δοκίμασε στα 1600 καφέ, τον βρήκε εξάισιο και τον "βάπτισε" χριστιανικό ρόφημα!

Οι Ολλανδοί ήταν οι πρώτοι που κατάφεραν να πάρουν σπόρους καφέ και να τον καλλιεργήσουν, αρχικά στις αποικίες τους στην Ινδονησία. Την ίδια εποχή περίπου το φυτό του καφέ πέρασε και στην Ινδία, όπου μετέφερε σπόρους λαθραία ο Μπάμπα Μπουρνάν, επιστρέφοντας από τη Μέκκα.

και Ιμπν-Σινά (Αβικένα στα Ελληνικά), αλλά πάνω σ' αυτό υπάρχουν αμφιβολίες. Οι βοτανικές περιγραφές πριν από το Λινναίο έχουν αρκετή δόση φαντασίας.

Ο Γάλλος βοτανολόγος Albanus, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Πάδουας, στο *Traité des Plantes d'Egypte* (1592) γράφει:

Έχω δει στο αγρόκτημα ενός Τούρκου, του Haly-bey, ένα δέντρο που δίνει σπόρους, από τους οποίους οι Άραβες ετοιμάζουν ένα ποτό που χρησιμοποιούν αντί του κρασιού και που πωλούν στις δημόσιες ταβέρνες, όπως εμείς το κρασί, και

που το ονομάζουν "καόβα".

Οι ταβέρνες για τις οποίες μιλά ο Albanus ήταν στην πραγματικότητα χώροι αρκετά πολυτελείς, που τους έλεγαν καχάβε-κανές. Εκεί, όχι μόνο σερβιρίζονταν καφές, αλλά απαγγέλλονταν ποιήματα, γίνονταν κηρύγματα και διεξάγονταν πολιτικές συζητήσεις.

Στη Δύση ο καφές διαδόθηκε μέσω της Δημοκρατίας της Βενετίας. Το πρώτο φορτίο έφθασε δια θαλάσσης το 1615, αλλά θα χρειαστεί να περάσουν σχεδόν τριάντα χρόνια για να δούμε να ανοίγει το πρώτο από τα αναριθμητά μαγαζιά που θα σερβίρουν καφέ και άλλα ποτά. Το πρώτο καφεποτείο άνοιξε στην Ιταλία το 1645.

Στο Λουδοβίκο ΙΔ' ο καφές πρωτοπαρουσιάστηκε το 1644 σαν ένα σπάνιο ποτό. Μία άλλη πηγή θέ-

Στο δεύτερο μισό του 1500, ο Γερμανός γιατρός και ταξιδευτής Leonhard Rauwolf είχε ήδη επισημάνει τη χρήση του καφέ στην Ευρώπη ως ποτού, ο δε μελετητής Προσπέρο Αλπίνι ήταν ο πρώτος που τον περιέγραψε βοτανολογικά στο *De Plantis Exoticis*. Υπάρχουν επίσης αναφορές για τον καφέ από τους Άραβες συγγραφείς Αλ Ραζί

Διαφήμιση διαφόρων μαρκών καφέ σε βελγικά μονόφυλλα τύπου Publibel

λει ο καφές να έφτασε στη Γαλλία το 1657, ενώ το 1669 το δώρο που έφερε στο Παρίσι ο απεσταλμένος του Σουλτάνου Μοχάμετ Δ' ήταν μια μεγάλη ποσότητα καφέ.

Τον καφέ έφεραν στην Αμερικανική Ήπειρο οι Γάλλοι, μέσω των αποικιών τους στη Μαρτινίκα, τη Γαλλική Γουινέα και αλλού. Από εκεί, το 1727 έφτασε στη Βραζιλία, η οποία σήμερα είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη παραγωγή καφέ στον κόσμο.

Την ίδια περίπου εποχή ο καφές καλλιεργήθηκε στη Τζαμάικα, το 1740 στο Μεξικό, το 1784 στη Βενεζουέλα και στα τέλη του αιώνα στην Κολομβία. Το 1893, ο καφές πέρασε από τη Βραζιλία στην Κένυα και την Τανζανία, ολοκληρώνοντας έτσι το διηπειρωτικό του ταξίδι που ξεκίνησε λίγο βορειότερα, στην Αιθιοπία, 900 χρόνια πριν.

Τα πρώτα χρόνια ο καφές δεν συνάντησε μόνο εκτίμηση. Ο Φραντσέσκο Ρέντι στο βιβλίο του *Bacco in Toscana* (Ο Βάκχος στην Τοσκάνη) γράφει: "Θα έπινα καλύτερα δηλητήριο παρά ένα ποτήρι πικρού, κακούργου καφέ", ενώ η Μαρκησία ντε Σεβινιέ γράφει για το έργο του ποιητή Ρακίνα "Θα περάσει η μόδα του, όπως αυτή του καφέ". Αποδείχτηκε βέβαια πως έπεσε έξω τόσο για τον Ρακίνα, όσο και για τον καφέ!

Λέγεται ότι ο καφές έφτασε στη Βιέννη το 1683, την εποχή που οι Τούρκοι έλυσαν την πολιορκία της πόλης, μετά την άφιξη των στρατευμάτων του Δούκα της Λορένης και του Ευγένιου της Σαβοΐας. Κατά την αναχώρησή τους, οι Οθωμανοί είχαν εγκαταλείψει 500 τσάντες με σπόρους καφέ. Οι Αυστριακοί ανακάτευαν το μαύρο και πικρό ποτό, που είχαν κερδίσει σαν λάφυρο, με γάλα και μέλι και το κατανάλωναν με γλυκίσματα σε σχήμα μισοφέγγαρου, τα γνωστά "kirfel", σε ανάμνηση της νίκης τους εναντίων των Τούρκων.

Το πρώτο βιεννέζικο "καφενείο" άνοιξε το 1683 από τον Πολωνό Γκεόργκ Φραντσίζεκ

Μαρκησία ντε Σεβινιέ

Κουλτζίτσκι, Πολωνό αξιωματικό στον οποίο χαρίστηκαν πολλά σακιά του καφέ-λάφυρου, σαν δώρο για τη γενναιοδωρία του στις μάχες κατά των Τούρκων. Αυτός μάλιστα πρωτοτύπησε, προσθέτοντας ζάχαρη και γάλα στον καφέ.

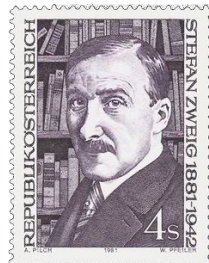
Έτσι η νίκη αυτή έγινε και αφορμή για τη διάδοση του καφέ στην Αυστρία, την Πολωνία και τη Γερμανία.

Αναφέρεται ότι η πρώτη εισαγωγή του καφέ στην Αυλή της Σαβοΐας

οφείλεται στον πρίγκιπα Ευγένιο, ο οποίος του έτρεφε ιδιαίτερη εκτίμηση. Ακόμα και σήμερα οι Αυστριακοί ετοιμάζουν τον καφέ με τον τουρκικό τρόπο.

Τα καφενεία που ακολούθησαν κατάφεραν σύντομα να γίνουν σημεία συνάντησης, πολιτικών συζητήσεων, συναλλαγών, πολιτι-

σμού. Κατά τον Πέτερ Αντενμπεργκ, τα καφενεία έγιναν "για να είναι οι θαμώνες σαν στο σπίτι τους, αντί να είναι στο σπίτι", ενώ κατά τον Στέφαν Τσβαίχ "το βιεννέζικο καφενείο αντιπροσωπεύει ένα ειδικό ίδρυμα, μη συγκρίσιμο με κανένα άλλο στον κόσμο".

Ο πρίγκιπας Ευγένιος της Σαβοΐας εισήγαγε τον καφέ στη χώρα του. Δεξιά, ο Στέφαν Τσβαίχ

Μηχανόσημα εταιρειών εμπορίας καφέ

ΙΕΡΑ ΣΙΝΔΟΝΗ

του Παντελή Λεούση

Η Ιερά Σινδόνη ή Σινδόνη του Τορίνο, όπως επίσης λέγεται, αποτελεί ένα από περισσότερο αμφιλεγόμενα ιερά κειμήλια. Αιώνες τώρα αντιμάχονται πιστοί και επιστήμονες. Οι πρώτοι, επιμένοντας στο "πίστευε και μη ερεύνα", θεωρούν τη Σινδόνη ως γνήσιο σάβανο του Χριστού και συνωστίζονται στον καθεδρικό ναό του Τορίνο για να την προσκυνήσουν. Αντίθετα, οι επιστήμονες και οι σκεπτικιστές εκφράζουν σοβαρές ανησυχίες για τη γνησιότητά της. Πολλοί μάλιστα διατείνονται ότι πρόκειται για κατασκευάσμα των χρόνων του Μεσαίωνα, πως η Ιερά Σινδόνη δεν είναι παρά μια πλαστογραφία, μια ζωγραφιά του 14ου αιώνα και όχι ύφασμα δύο χιλιετιών με την εικόνα του Χριστού.

Πιστεύουν ακόμα ότι είναι ένα θρησκευτικό κειμήλιο που επινοήθηκε για να ενισχύσει το εμπόριο που γίνεται με τους προσκυνητές ή για να εντυπωσιάσει τους άπιστους.

Πάντως, σάβανα του Χριστού διατείνονται ότι κατέχουν τουλάχιστον τέσσερες εκκλησίες της Γαλλίας και τρεις της Ιταλίας. Κανένα όμως δεν απόκτησε τη φήμη της Σινδόνης του Τορίνο και κανένα δεν προσελκύει σε τέτοιο βαθμό τα πλήθη των πιστών όσο αυτή.

Η ιστορία της Σινδόνης, από την εποχή της Σταύρωσης μέχρι το Μεσαίωνα, καλύπτεται από μυστήριο. Σύμφωνα με τα Ευαγγέλια κατά Ματθαίο, Μάρκο και Λουκά, γνωρίζουμε ότι ο Ιωσήφ ο Αριμαθαίας τύλιξε το σώμα του Χριστού με ένα κομμάτι λινού υφάσματος και το τοποθέτησε σε νέο τάφο. Το Ευαγγέλιο κατά Ιωάννη αναφέρει ότι ο Ιωσήφ χρησιμοποίησε λωρί-

δες λινού υφάσματος και ότι ο Πέτρος βρήκε πολλά κομμάτια υφάσματος για το σώμα και ξεχωριστό ύφασμα για το κεφάλι, όταν άνοιξε τον τάφο.

Πιθανολογείται ότι μετά την Ανάσταση του Χριστού η Σινδόνη μεταφέρθηκε στην Έδεσσα της Μικράς Ασίας (σημερινή Ούρφα της Τουρκίας). Είχε μεσολαβήσει η καταστροφή της Ιερουσαλήμ από τους Ρωμαίους το 70 μ.Χ. Τα χρόνια εκείνα η Σινδόνη ήταν γνωστή ως Άγιο Μανδήλιο (ή Εικόνα της Έδεσσας) γιατί ήταν διπλωμένη σε τρόπο ώστε να φαίνεται μόνο το πρόσωπο μέσα σε ανοιχτή θήκη.

Το 944 μ.Χ. οι Βυζαντινοί εισέβαλαν στην Έδεσσα (Ούρφα) με σκοπό να πάρουν μαζί τους το ύφασμα στην Κωνσταντινούπολη.

Αργότερα, το 1204, η Δ' Σταυροφορία λεηλάτησε την Βασιλεύουσα. Αυτόν ακριβώς το χρόνο γίνεται και η πρώτη επίσημη αναφορά στην Ιερά Σινδόνη, δηλαδή 1200 χρόνια σχεδόν μετά την Σταύρωση. Ο Γάλλος στρατιωτικός

χρονικογράφος Ρομπέρ ντε Κλαρί αναφέρει πως ανάμεσα στα κειμήλια της Κωνσταντινούπολης που λεηλατήθηκαν κατά την Δ' Σταυροφορία ήταν και το σάβανο του Χριστού.

Πολλοί πιστεύουν πως η Σινδόνη για 200 χρόνια περίπου ανήκε στο Τάγμα των Ναϊτών Ιπποτών. Οι τελευταίοι Ναϊτες, (υποτιθέμενοι) κάτοχοι της

Σινδόνης, ήταν ο Ζακ Ντε Μολέ (Jacques de Molay) και ο Γκοφρουά Ντε Σαρνέ (Geoffroi de Charney). Και οι δύο κήκαν στην πυρά το 1314, μετά την διάλυση του Τάγματος.

Το γεγονός ότι ως πρώτος αναγνωρισμένος κάτοχός της Σινδόνης ήταν ο Γάλλος ιπ-

Η κεφαλή του Χριστού όπως διακρίνεται σε αρνητική φωτογράφιση

Απεικόνιση της Ιεράς Σινδόνης σε ανοιχτή μορφή

πότης Ζοφρέ Ντε Σαρνέ, και μόνο λόγω της απόλυτης ομοιότητας του ονόματος, διαφαίνεται ότι θα πρέπει να ήταν συγγενής του Ναΐτη Ντε Σαρνέ. Έτσι εξηγείται και το πώς η Σινδώνη βρέθηκε στην κατοχή του.

Ο Ντε Σαρνέ, όταν βρέθηκε σε οικονομικό αδιέξοδο αποφάσισε να εκθέσει τη Σινδώνη σε μια μικρή εκκλησία που είχε κτίσει ο ίδιος. Όμως ο επίσκοπος της περιοχής αντέδρασε για την αυθεντικότητά της και υπέβαλλε μνημόνιο, στο οποίο ανέφερε πως μετά από εξετάσεις που έκανε στη Σινδώνη, τη βρήκε πλαστή. Η Σινδώνη αμέσως αποσύρθηκε, για να εκτεθεί εκ νέου το 1389, μετά από άδεια που πήρε ο γιος του Ντε Σαρνέ από τον Πάπα, και με την παραδοχή ότι επρόκειτο για αντίγραφο και όχι για την γνήσια. Ταυτόχρονα, ο επίσκοπος της περιοχής Πιέρ Ντ'Αρσί, σε μνημόνιο προς τον Πάπα Κλήμη Ζ', χαρακτήριζε τη Σινδώνη ως απάτη, αναφερόμενος στις προγενέστερες έρευνες άλλου επισκόπου.

Το 1452, το ύφασμα πουλήθηκε στο Δούκα της Σαβοΐας, ο οποίος ανέγειρε ειδικό παρεκκλήσι στο Σαμπενύ της Γαλλίας, το 1464, όπου και το τοποθέτησε.

Το 1532 η Σινδώνη υπέστη φθορές από πυρκαγιά που προκλήθηκε στο παρεκκλήσι. Γι' αυτό και η οικογένεια του Δούκα της Σαβοΐας αποφάσισε να τη μεταφέρει στον Καθεδρικό Ναό του Τορίνο της Ιταλίας, όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα. Μοναδική εξαίρεση τα χρόνια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όταν μεταφέρθηκε προσωρινά στο Μοναστήρι του Μοντεβεγκίνε, στο Αβελίνο της νότιας Ιταλίας.

Το 1893 οικογένεια του Δούκα της Σαβοΐας κληροδότησε τη Σινδώνη στο βασιλιά Ουμβέρ-

το της Ιταλίας, και αυτός το 1983 την παραχώρησε στο Βατικανό.

Ας δούμε όμως τι ακριβώς είναι η Σινδώνη.

Πρόκειται για ένα λινό ύφασμα κιτρινωπού χρώματος, διαστάσεων 4,30 X 1,10 μ. Η ύφανση του είναι χειροποίητη (οι μηχανές αυτόματης ύφανσης πρωτοεμφανίζονται στην Ευρώπη το 1100 μ.Χ. περίπου), σε ψαροκόκκαλο από ίνες λιναιριού, υλικά που χρησιμοποιούνταν την εποχή του Ιησού Χριστού. Επάνω στο ύφασμα είναι αποτυπωμένη η εικόνα ενός γενειοφόρου άνδρα, εμπρός και πίσω, με ύψος περίπου 1,80 μ. και βάρος 77 κιλά. Σε όλο το μήκος του υφάσματος υπάρχουν κηλίδες αί-

ματος που αποδίδονται σε θάνατο από σταύρωση. Είναι εμφανείς τρύπες από καψίματα και μερικές σταγόνες νερού από την πυρκαγιά του 1532. Ο άνθρωπος της Σινδώνης φέρει στους καρπούς των χεριών και στα πόδια σημάδια από αίμα που σημαίνει ότι σταυρώθηκε και επίσης στην πλάτη σημάδια από μαστίγωση. Στο πρόσωπο, υπάρχουν διογκώσεις που

είναι αιματώματα, τα οποία είναι ιδιαίτερα ορατά στο δεξί μάγουλο. Σε όλο το σώμα υπάρχουν σημάδια από μώλωπες και πληγές. Στο μέτωπο, στον αυχένα και στα μαλλιά που είναι μακριά, υπάρχει αίμα, ενώ πληγές καλύπτουν την περιφέρεια του κεφαλιού, που μάλλον έχουν προκληθεί από στεφάνι φτιαγμέ-

νο από μυτερά αγκάθια. Στο στήθος και στην πλάτη φαίνονται γδαρσίματα, που πιθανώς έγιναν από μαστίγιο, όργανο βασανισμού των ρωμαϊκών χρόνων. Στη δεξιά ωμοπλάτη υπάρχουν τετραγωνικές εκχυμώσεις που αποδίδονται σε βαρύ αντικείμενο, που μπορεί να ήταν ο οριζόντιος δοκός του σταυρού που ο

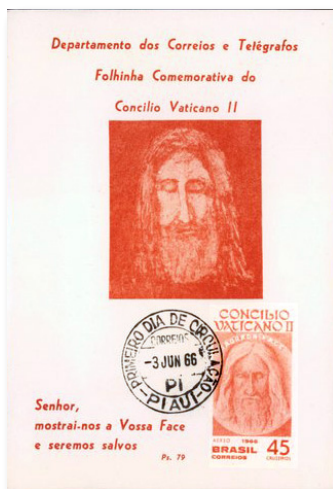
Καθεδρικός ναός του Τορίνο

Επίσημη έκδοση κάρτας, γραμματοσήμου και σφραγίδας για την "Επίδειξη της Ιεράς Σινδώνης". Διακρίνεται ο καθεδρικός ναός του Τορίνο

καταδικασμένος κουβαλούσε μέχρι τον τόπο της εκτέλεσης. Στη δεξιά θωρακική περιοχή βρέθηκαν σημάδια αίματος, που έχουν τα χαρακτηριστικά εκείνα πτωτικού αίματος.

Η Ιερά Συνδόνη έχει αποτελέσει και αποτελεί πηγή διαμάχης μεταξύ της θρησκευτικής και της επιστημονικής κοινότητας για αιώνες. Οι μεν υποστηρίζουν ότι πρόκειται για το σάβανο στο οποίο εναποτέθηκε το σώμα του Ιησού Χριστού, μετά την αποκαθήλωσή του από τον Σταυρό, ενώ σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες αποτελεί ανθρώπινο δημιούργημα. Για την αυθεντικότητα και την προέλευσή της έχουν διατυπωθεί πολλές απόψεις. Επιστημονικές αναλύσεις και χρονολογήσεις του υφάσματος χρονολογούνται από τα τέλη του 19ου αιώνα, όταν παρατηρήθηκε πως οι χρωματικοί τόνοι των εικόνων της Συνδόνης είχαν μάλλον το χαρακτήρα φωτογραφικών αρνητικών. Το 1988, τρεις ανεξάρτητες μελέτες που πραγμα-

τοποιήθηκαν σε εργαστήρια του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, της Αριζόνας και του Ινστιτούτου Τεχνολογίας της Ελβετίας αντίστοιχα, κατέληξαν στο συμπέρασμα πως πρόκειται για δημιούργημα που χρονολογείται την περίοδο 1290-1390. Με βάση τα αποτελέσματα των ερευνών, η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία αποδέχτηκε τη Συνδόνη ως μη αυθεντική.

Τα Ταχυδρομεία της Ιταλίας και του Βατικανού, πάντως, δεν είχαν λόγο να ασχοληθούν με τις επιστημονικές απόψεις για τη γνησιότητα της Συνδόνης. Το θέμα έχει

πολλαπλό ενδιαφέρον: θρησκευτικό, επιστημονικό, αλλά και οικονομικό. Κυκλοφόρησαν έτσι σχετικά γραμματόσημα, σε διαφορετικές εποχές, δίνοντας τη δυνατότητα στους θεματικούς που ασχολούνται με το Βίο του Χριστού να δημιουργήσουν ένα νέο ενδιαφέρον υποκεφάλαιο.

Αλλά και η Βραζιλία ασχολήθηκε φιλοτελικά με την Ιερά Συνδόνη. Όλοι επωφελοούνται!

Georges Guynemer, ένας γεννημένος ήρωας

Γεννήθηκε στο Παρίσι το Δεκέμβριο του 1894. Σε ηλικία 14 ετών γύρεψε να καταταγεί στο στρατό. Όμως, οι γιατροί που τον εξέτασαν τον κατάταξαν ως βοηθητικό. Τοποθετήθηκε μηχανικός στα αεροπλάνα, με τα οποία εξοικειώθηκε γρήγορα.

Ο πόθος του να πετάξει ήταν μεγάλος. Οι επίμονες παρακλήσεις του λύγισαν τις αντιρρήσεις του διοικητή του. Παρακάμπτοντας τους κανονισμούς, του επέτρεψε να πετάξει.

Έμαθε να πιλοτάρει γρήγορα και εντάχθηκε στο "Σμήνος των πελαργών", την πιο ένδοξη γαλλική αεροπορική μονάδα στα χρόνια 1914-1917. Συμμετείχε σε πλήθος πολεμικές επιχειρήσεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου όπου αμέσως διακρίθηκε για την ικανότητα και την ανδρεία του (53 νίκες με το σμήνος του και 30 σε ατομικές αερομαχίες!) και δεν άργησε να τιμηθεί με τον Πολεμικό Σταυρό και το Σταυρό του Ιππότη της Λεγεώνας της Τιμής.

Σκοτώθηκε σε αερομαχία το 1917, μόλις στα 23 του χρόνια.

Ο Guynemer ανακηρύχτηκε εθνικός ήρωας. Μεταξύ των άλλων τιμών, εννέα δρόμοι της γενέτειράς του και άλλων πόλεων της Γαλλίας φέρουν το όνομά του.

$$\Phi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

Το "Φ" είναι ένας από τους αριθμούς που καλούμε "ανεξήγητους" και οι οποίοι, χωρίς αμφιβολία, αποτελούν πρόκληση για την ανθρώπινη ευφυΐα. Μερικοί συγγραφείς, μάλιστα, αναζήτησαν σ' αυτόν μία φιλοσοφική ιδιαίτερη σημασία.

Η μαθηματική του έκφραση είναι 1 + ρίζα του 5, το σύνολο δια 2. Το αποτέλεσμα των πράξεων είναι 1,618 με δεκαδικούς στο άπειρο. Για να γίνει αυτή η σχέση πιο απλή, της δόθηκε το ελληνικό γράμμα "Φ".

Οι μαθηματικές δυνάμεις του "Φ", τόσο οι αριθμητικές όσο και οι γεωμετρικές, είναι θαυμαστές, όπως και οι πρακτικές εφαρμογές της. Το "Φ" ονομάζουμε επίσης "χρυσό αριθμό". Η γεωμετρική τιμή του καλείται "χρυσή αναλογία" ή "θεία αναλογία" και το αντίστροφο της "χρυσό τμήμα". Λαμβάνεται αν διαιρέσουμε ένα τμήμα κύκλου στα δεξιά με τρόπο άνισο, έτσι ώστε το μικρότερο μέρος του να βρίσκεται στο μεγάλο, στην ίδια σχέση που το μεγάλο βρίσκεται στο σύνολο.

Οι αρχιτέκτονες χρησιμοποίησαν το "Φ"

από την πρώιμη αρχαιότητα για την οικοδόμηση ναών. Στις μέρες μας ο Λε Κορμπιζιέ (Le Corbusier) ήταν φανατικός οπαδός του (όπως παραστατικά απεικονίζεται στο γαλλικό γραμματόσημο του 1987, που εκδόθηκε προς τιμή του μεγάλου Ελβετού).

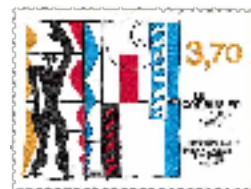
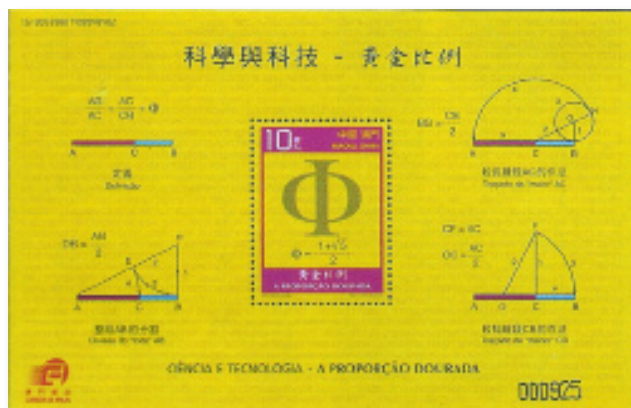
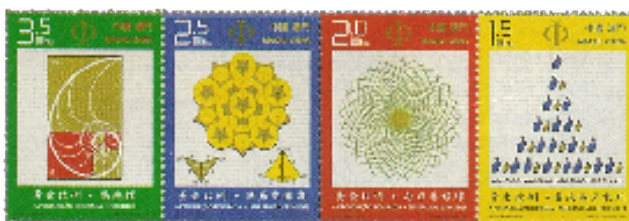
Έχει παρατηρηθεί πως νιώθουμε καλύτερα και αρρωσταίνουμε λιγότερο συχνά όταν ζούμε σε ένα σπίτι, τα δωμάτια του οποίου σέβονται την "χρυσή αναλογία". Αλλά και οι διαφημιστές έχουν διαπιστώσει ότι όταν ένα προϊόν παρουσιάζεται σε συσκευασία "χρυσού αριθμού", πουλιέται καλύτερα από τα ανταγωνιστικά του. Άγνωστο το γιατί, άγνωστο και αν συμβαίνει πάντα!

Αυτό που είναι πέρα από κάθε αμφιβολία, είναι

αυτό που ένα από τα γραμματόσημα αυτής της σπουδαίας σειράς μας υπενθυμίζει: Οι πιο πρωτόγονες φόρμες της ζωής είναι ευάρμοστες στον χρυσό αριθμό. Αυτό γίνεται φανερό στην πράξη με τις γεωμετρικές κατασκευές των διαφόρων όντων που έχουν σχήμα σπирάλ, όπως ο ναυτίλος, τα μαλάκια

- που κατοίκησαν τον πλανήτη μας πολύ πριν την εμφάνιση του ανθρώπου -, των θηλαστικών, ακόμα και αυτών των δεινοσαύρων.

Λ. Τ.

Έκδοση προς τιμή του Λε Κορμπιζιέ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις

Από το Νομικό Καρδούλη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ "ΦΙΛΟΤΕΚ' 92" Αθήνα 20-27 Μαΐου 1992.

Διοργανώθηκε από την Ελληνική Φιλοτελική Ομοσπονδία με τη σύμπραξη Φιλοτελικών Σωματείων του Κέντρου. Ήταν αφιερωμένη στη Μακεδονία, είχε την Αιγίδα της Ε.Φ.Ο. και τη συμπράταση των Ελληνικών Ταχυδρομείων. Λειτουργήσε σε αίθουσες του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Αθηναίων, στις οποίες φιλοξενήθηκαν 109 συλλογές και 14 εκθέματα φιλοτελικής φιλολογίας. Το σύνολο των εκθεμάτων κάλυψε 564 πλαίσια.

Την Οργανωτική Επιτροπή αποτέλεσαν οι Νία Στράτου Επίτιμος Πρόεδρος, Βασίλης Σεκόπουλος και Κώστας Σφήκας Αντιπρόεδροι, Νομικός Καρδούλης Γενικός Γραμματέας, Στέλιος Δουδούμης Ταμίας, Μάνος Αναγνώστου και Μαργαρίτα Κοτοπούλη Μέλη. Παρατηρητής Ε.Φ.Ο. ήταν ο Στέλιος Δουδούμης, Σύνδεσμος με τον ΕΛΤΑ ο Θεόδωρος Γαλάνης και σύνδεσμος με το Πνευματικό Κέντρο η Άννα Πετροπούλου.

Στην Ελλανόδικη Επιτροπή συμμετείχαν (κατ' αλφαβητική σειρά) οι: Μάνος Αναγνώστου, Ορέστης Βλαστός, Νεοκλής Ζαφειρακόπουλος, Ανδρέας Ζέης, Μαργαρίτα Κοτοπούλη, Ανδρέας Μητάκης, Άγγελος Παπαϊωάννου και Μιχάλης Τσιρώνης.

Χορηγοί της "ΦΙΛΟΤΕΚ' 92" ήταν το Υπουργείο Μεταφορών – Επικοινωνιών, ο Οργανισμός των Ελληνικών Ταχυδρομείων και το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, ενώ έπαθλα αθλοθέτησαν ο Δήμος Αθηναίων, η Ε.Φ.Ο., η Φ.Ε.Α., η Φ. Ε. Πειραιά, οι "Φιλοτελιστές των Αθηνών", η Φ. Ε. Λέσβου, η Ε. Φ. Ηλιούπολης, η Ε. Ε. Σ. Καρ-

τών Μάξιμουμ (δύο, ένα εκ των οποίων είχε τίτλο "Βραβείο Αλέκος Κοτοπούλης"), η Φ. Ε. Βόλου, το Περιοδικό *COLLECTIO*, η Νία Στράτου, ο Παντελής Δρόσος, ο Αργύρης Καραμήτσος, ο Νίκος Μαλλούχος και ο Σάκης Καδινόπουλος.

Στο προσωρινό Ταχυδρομικό Γραφείο που λειτούργησε στον εκθεσιακό χώρο χρησιμοποιήθηκαν τέσσερις ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες στις 20, 22, 24 και 26 Μαΐου 1992, τα θέματα των οποίων αναφέρονταν στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, στη Μακεδονία, στη Θράκη και στο Αιγαίο αντίστοιχα.

Στον ίδιο χώρο ο ΕΛΤΑ εγκατέστησε και λειτούργησε, σε όλη τη διάρκεια της Έκθεσης, μηχανή αυτόματης παραγωγής και πώλησης γραμματοσήμου τύπου FRAMA, αφιερωμένου στην Έκθεση.

Η Οργανωτική επιτροπή έθεσε σε κυκλοφορία:

α) 40 έγχρωμους αναμνηστικούς φακέλους για κάθε μία από τις τέσσερις ημέρες των αναμνηστικών σφραγίδων.

β) Την πρώτη ημέρα λειτουργίας της Έκθεσης 300 έγχρωμους εικονογραφημένους φακέλους με γραμματόσημο τύπου FRAMA και χρονολογικό σήμαντρο σήμαντρο της πρώτης ημέρας (20/5/1992).

γ) 1200 αριθμημένα πολύχρωμα φεγιά (φυλλαράκια) αφιερωμένα στη Μακεδονία.

δ) 300 σειρές των τεσσάρων Καρτών Μάξιμουμ, της σειράς για τα 10 χρόνια της Ε.Ο.Κ., σφραγισμένες με την αντίστοιχη αναμνηστική σφραγίδα.

ε) 100 εικονογραφημένους αναμνηστικούς φακέλους χωρίς γραμματόσημο.

στ) Κανονισμό, Κατάλογο και Κατάλογο βραβεύσεων (palmares).

Η Ελλανόδικη Επιτροπή απένειμε τα

ακόλουθα βραβεία.

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΙΜΗΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Bauer Wolfgang, *Μεγάλες Κεφαλές Ερμής*
Semmermacher René, *Ιόνια*

Στράτου Νία, *Ταχυδρομική Ιστορία Αιγαίου*

(Το βραβείο πήρε ο Bauer Wolfgang)

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Μαυρίδης Εμμανουήλ, *Ειδικευμένη συλλογή Μεγάλων Κεφαλών Ερμής 1861-1886*, (β. 98 + ειδικό βραβείο)

Καδινόπουλος Σάκης, *Συλλογή "Αλέξανδρος" Μεγάλων Κεφαλών Ερμής* (β. 97 + ειδικό βραβείο)

(Το βραβείο πήρε ο Μαυρίδης Εμμανουήλ).

ΜΕΓΑΛΟ ΧΡΥΣΟ

Παπαϊωάννου Αγγελος, *Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλονίκης* (96 + ειδικό βραβείο)

Γαληνός Αλέξανδρος, *Ταχυδρομική Ιστορία της "Δημοκρατίας του Πόντου" μέχρι το 1923*, β. 95

Καδινόπουλος Σάκης, *Ταχυδρομική Ιστορία Κρήτης*, 95

ΧΡΥΣΟ

Κότσης Γιώργος, *Προγραμματοσημικές σφραγίδες* (93 + ειδικό βραβείο)

Ρεφανίδης Ιωάννης, *Ιπτάμενος Ερμής* (92 + ειδικό βραβείο)

Πετραδάκης Μιχάλης, *Ιταλικά Στρατιωτικά Ταχυδρομεία στο Αιγαίο* (βιβλίο), 90

Πατακιάς Σίμος, *Κύπρος: Βικιωριανή Περίοδος 1878-1902*, 90

Καδινόπουλος Σάκης, *Ελληνική ατμοπλοία*, 90

Καρδασιλάρης Νίκος, *Μικρασιατική Εκστρατεία 1919-1922*, 90

ΜΕΓΑΛΟ ΕΠΙΧΡΥΣΟ

Μπόζοβιτς Σωκράτης, *Κρατούμενοι σε σχέση με την Ελλάδα. 1940-47*, 88 + ειδικό βραβείο)

Καδινόπουλος Σάκης, *Πλοία του Αυστριακού Λεβάν (όλες οι γραμμές μέχρι το 1914)* (87 + ειδικό βραβείο)

Μέλλον Πρόδρομος, *Συμβολή στην Ταχυδρομική Ιστορία του Οθωμανικού Ταχυδρομείου Δωδεκανήσου*, έκδοση 1991, 86

Πεχραδάκης Μιχάλης, *Αιγαίο: Ιταλικά στρατιωτικά ταχυδρομεία (1897-1943)*, 85

Καδινόπουλος Σάκης, *Μικρές Κεφαλές Ερμής*, 85

ΕΠΙΧΡΥΣΟ

Ντόγιου Ιάκωβος, *Σφραγίδες σε Ολυμπιακά Γραμματόσημα 1896-1906* (82 + ειδικό βραβείο)

Χαλβατζιδόπουλος Ιωακείμ, *Το ποδόσφαιρο* (+ ειδικό βραβείο), 82

Κορδάτος Χρήστος, *Ελληνικοί Μυθολογία - οι Θεοί* (+ ειδικό βραβείο), 82

Νταής Γιάννης, (+ ειδικό βραβείο) *Τοπία 1927*, 82

Χριστοδούλου Ιωάννης, *Εθνική Αντίσταση 1941-45* (82+ ειδικό βραβείο)

Γαληνός Αλέξανδρος, *Γαλλικές Λογοκρισίες στα Βαλκάνια 1915-1923*, 81 (με συγχαρητήρια)

Χαλκιαδάκης Αντώνης, *Μηνύματα από την Αγία Γραφή* (81+ ειδικό βραβείο)

Έξαρχος Θεόδωρος, *Τυπογραφική επισήμανση "CEFALONIA e ITACA"*, 80

Γαληνός Αλέξανδρος, *Περιοδικό "COLLECTIO"*, 80

Φιλοτελική Εταιρεία Λέσβου, *"Φιλοτελική Λέσβος"*, 80

Τσιπίδης Μιχάλης, *Σιδηροδρομικές σφραγίδες Ελληνικού χώρου 1888-1922*, 80

Καρδασιλάρης Νίκος, *Σφραγίδες V τύπου Νέων Χωρών*, 80

Ξανθάκης Γεώργιος, *Ταχυδρομική Ιστορία της Κρήτης (1462-1913)*, 80

Καρδασιλάρης Νίκος, *Ελληνικά Ταχυδρομεία στην Ανατολική Θράκη 1920-1922*, 80

Ζησιμάτος Γεράσιμος, *Τα χαρτόσημα στα Δωδεκάνησα 1890-1948*, 80

Βαμβούρης Απόστολος, 1924-1932
Αναμνηστικές εκδόσεις γεγονότων Ελληνικής Επανάστασης, 80
ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΓΥΡΟ

Δρόσου Σοφία, Ελληνικά γραφεία Εξωτερικού, (77 + ειδικό βραβείο)

Γαληνός Αλέξανδρος, Τα γραμματόσημα της Διασυμμαχικής (Δυτικής) Θράκης, 76

Φουγιαξής Νίκος, Ιπτάμενος Ερμής 1901, 76

Μαρινάκης Μάρκος, Αγγλική Διοίκηση Ηρακλείου Κρήτης 1898-1899, 75

Βουρνάς Αργύρης, ΣΥΛΛΟΓΕΣ, 75

Φιλοτελική Εταιρεία Πειραιώς, Περιοδικό "Φιλοτελική Ηχώ", 75

Έξαρχος Θεόδωρος, Κέρκυρα (1810-1955), 75

Ανδρουλιδάκης Κώστας, Ταχυδρομική Ιστορία Σάμου, 75

Βασιώτης Αθανάσιος, Ενάριθμα "Ρολογάκια", 75

Διονυσάτος Κλέων, Διάστημα, 75

Ολύμπιος Ευάγγελος, Το Θέατρο και οι δημιουργοί του, 75

Αυγερινός Θεόδωρος, Προσωπικότητες που σημάδεψαν την ιστορία της Ρωσίας και της ΕΣΣΔ, 75

Σφήκα Μπαρμπαρέλα, Ελληνική Μυθολογία και Αρχαία Τέχνη, 75

Μήχου Εφη, Η Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή ζωγραφική τέχνη, 75

Δουδούμης Εμμανουήλ, Σφάλματα επί γραμματοσήμων Κοινωνικής Προνοίας, 75

Λεκατσάς Αλέξανδρος, Ο φυτικός κόσμος, Ανθη, Δένδρα, Καρποί, 75

Λεκατσάς Αριστοτέλης, Ο αθλητισμός από την αρχαιότητα έως τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, 75

Ζαχαριάδη Ισμήνη, Μια φορά κι έναν καιρό, 75

Μήχος Παναγιώτης, Στάδια, Σπορ, Αθλήματα, 75

ΑΡΓΥΡΟ

Παπαϊωάννου Άγγελος του Γεωργίου, Έκδοση Εκστρατείας, 71

Ανδρουλιδάκης Κώστας, Η εκπομπή "Φιλοτελικό Τέταρτο" στην TV, 70

Βαλτινός Αλκιβιάδης, Με την πνοή του ανέμου, 70

Έξαρχος Θεόδωρος, Τα πρώτα ελληνικά ταχυδρομεία μέχρι το 1900, 70

Πατακιάς Σίμος, Ταχυδρομικά Μονόφυλλα Κύπρου 1878-1902, 70

Ρεφανίδης Ιωάννης, Σφραγίδες V τύπου Νέων Χωρών, 70

Πάσχος Αθανάσιος, Αυστριακό ταχυδρομείο Θεσσαλονίκης 1830-1914, 70

Παπαδάκης Μιχάλης, Κρητική Πολιτεία, 70

Καραμήτσος Αργύρης, Βουλγαρικά Ταχυδρομεία στην Ελλάδα, 70

Χριστοδουλίδης Κώστας, Σφραγίδες Ελληνικής Λογοκρισίας περιόδου 1940-41, 70

Καλλίνικος Νίκος, Ξένα ταχυδρομεία Σμύρνης και Κωνσταντινούπολης, 70

Ράγκος Νίκος, Η κλασική τέχνη, 70

Αρτεμιάδης Αρεταίος, Τα πουλιά της Ευρώπης, 70

Φλουρής Νίκος, Ελλάδα, η χώρα μου, 70

Βουλγαρίδης Βασίλης, Γ'

Ράιχ Γερμανίας, 70

Βουλγαρίδης Χρήστος, Αυτοκίνητα, 70

Μαγουλάς Πέτρος, Το έπος του 1940-41, 70

ΕΠΑΡΓΥΡΟ

Πάσχος Αθανάσιος, Η Διασυμμαχική κατοχή Θράκης 1919-1920, 65

Πάσχος Αθανάσιος, *Θεσσαλονίκη*, 65
 Λινάρδος Πέτρος, *Θάλασσα και Φιλοτελισμός στη Ναυτική Ελλάδα*, 65

Στανέλλος Ολιβερ, *"Ηχώ προσκοπικού φιλοτελισμού"*, 65

Σμπόρος Φίλιππος, *Φιλοτελική αρθρογραφία στον τύπο του Βόλου*, 65

Γουγούλας Γιάννης, *Φιλοτελικά δημοσιεύματα σε εφημερίδες Μυτιλήνης*, 65

Μωράκης Γιώργος, *Τοπία 1942-1944*, 65

Simmermacher René, *Αγροτικές σφραγίδες Κρήτης*, 65

Simmermacher René, *Τηλεγραφικές σφραγίδες Ελλάδος*, 65

Πάσχος Αθανάσιος, *Γαλλικά στρατιωτικά ταχυδρομεία στη Θεσσαλονίκη κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο*, 65

Χελιδόνης Νίκος, *Ημέρα Γραμματοσήμου*, 65

Λινάρδος Πέτρος, *Η κραυγή της Κύπρου μέσα από τα γραμματόσημα*, 65

Κούτσιας Γιώργος, *Ζωγραφική*, 65

Θεοδωρέλλου Άννα, *Η γυναίκα μέσα στη ζωή*, 65

Γρυπάρης Μιχάλης, *Έργα Ρώσων ζωγράφων*, 65

Κονταξής Κώστας, *Τουριστική Ελλάδα*, 65

Μιχαλοπούλου Ζωή, *Παιχνίδι- Ψυχαγωγία*, 65

Στεφόπουλος Δημήτριος, *Ελληνικοί θησαυροί*, 65

Τριαντάφυλλος Αλέξης, *Αγωνίσματα θερρινών Ολυμπιακών Αγώνων*, 65

Βουλγαρίδου Βασιλική, *Πίνακες Ρωσίας*, 65

ΧΑΛΚΙΝΟ

Κορδάτος Λεωνίδα, *Χειμερινά σπορ - Ολυμπιακοί αγώνες*, 60

Πετρόπουλος Χρήστος, *Η φιλοτελική ιστορία της Μοναρχίας στην Ελλάδα*, 60

Βασιλικός Κώστας, *Προσωπικότητες*, 60

Τουτουδάκης Γιώργος, *Η Κρήτη*, 60

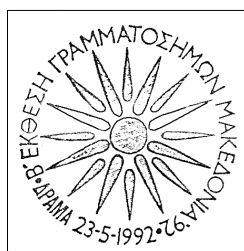
Γεωργίου Στάθης, *Μεταφορικά μέσα*, 60

Γεωργίου Μάνθος, *Αθλητικά θέματα*, 60

**ΤΟΠΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ
 "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ '92"**

Δράμα, 23-30 Μαΐου 1992

Διοργανώθηκε από τη Φιλοτελική Εται-

ρεία Δράμας, με τη συνεργασία του ομώνυμου Δήμου και του Ομίλου Παραδοσιακών Χορών της περιοχής. Τα 50 πλαίσια με τα εκθέματα αναπτύχθηκαν σε αίθουσες του νεό-

τευκτο κτιρίου του Αρχαιολογικού Μουσείου Δράμας.

Οι εικονογραφημένοι φάκελοι που οι έθεσε σε κυκλοφορία η Οργανωτική Επιτροπή σφραγίστηκαν με ειδική αναμνηστική σφραγίδα.

Η έκθεση δεν είχε συναγωνιστικό χαρακτήρα.

1^η ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ

**4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ηλιούπολης
 Ηλιούπολη, 12-13 Ιουνίου 1992**

Με την φροντίδα της κ. Γκολίνα, διευθύντριας του παραπάνω Σχολείου, και της κ. Λάζου, δασκάλας των δύο τελευταίων τάξεων, οι 51 μαθητές του σχολείου οργάνωσαν την πρώτη τους φιλοτελική έκθεση, η οποία λειτούργησε στις 12 και 13 Ιουνίου 1992, σε μία από τις σχολικές αίθουσες.

Τα μαθητικά εκθέματα αναπτύχθηκαν σε εκατό και πλέον εκθεσιακά φύλλα.

Στην προσπάθεια τους αυτή, είχαν την συμπαράσταση του Φιλοτελικού Ομίλου Γλυφάδας, της Φιλοτελικής Εταιρείας Πειραιά και της Ένωσης Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμου.

Ο Φ. Ο. Γλυφάδας και ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων πρόσφεραν πέντε δώρα, τα οποία προσφέρθηκαν στους Μαρία Γρίβα και Θαν. Μπαδογιάννη για τη συλλογή τους *Ομηρικά Έπη*, Ξεν. Ραζή (συλλογή *Περιβάλλον*), Γιώργο Χερουβείμ και Ευτ. Σιδέρη (*Τοπικές Ενδυμασίες*), Αντ. Τρικαλίτση (*Ολυμπιακοί Αγώνες*) και Ευτυχία Σιδέρη (*Χριστιανισμός*).

Ειδικοί φάκελοι και αναμνηστικά δεν υπήρξαν.

(Συνεχίζεται)

Giacomo Matteotti, ο Ιταλός Γρηγόρης Λαμπράκης!

Όλες οι χώρες που υπέστησαν τη βαναυσότητα και την καταπίεση του φασισμού είχαν τους ανθρώπους που ανόρθωσαν το ανάστημά τους, τους ήρωες που ήταν έτοιμοι να θυσιάσουν τη ζωή τους για χάρη της δημοκρατίας...

Ο Giacomo Matteotti γεννήθηκε στη Φράτα Πολεσίνε, Ροβίγκο (κοντά στη Βενετία) το 1885. Προερχόταν από πλούσια αστική οικογένεια. Σπούδασε με επιτυχία νομικά στο πανεπιστήμιο της Μπολόνια και συνέχισε τις σπουδές του με ειδίκευση στο ποινικό δίκαιο, χωρίς ποτέ να ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου.

Ήταν μόλις 14 ετών όταν προσχώρησε στο Σοσιαλιστικό Κόμμα της χώρας του και σύντομα αναδείχθηκε σε ένα από τα πιο εξέχοντα μέλη του. Τακτικός και πολυγραφής συνεργάτης των σοσιαλιστικών εφημερίδων της εποχής του, το 1922 εκλέχτηκε Γενικός Γραμματέας του Σοσιαλιστικού Κόμματος.

Ήταν φανατικός υποστηρικτής της σταδιακής μεταρρύθμισης προς έναν εξελισσόμενο συνδικαλισμό, γι' αυτό και από την αρχή της σταδιοδρομίας του αφιερώθηκε κυρίως στην τοπική αυτοδιοίκηση και στην ίδρυση και οργάνωση των συνδικάτων και των συνεταιρισμών, συχνά μάλιστα αναλάμβανε την εκπροσώπηση κοινωτικών συμφερόντων.

Κατά τη διάρκεια μιας ομιλίας του στο Επαρχιακό Συμβούλιο του Ροβίγκο εκδηλώθηκε απερίφραστα εναντίον του πολέμου.

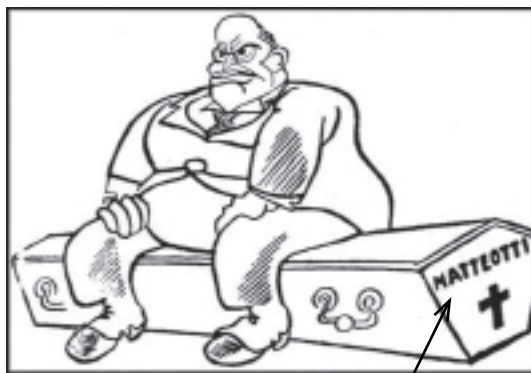

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την παραπομπή του στο δικαστήριο και την καταδίκη του για ηττοπάθεια. Χρειάστηκε να καταφύγει στο Αναθεωρητικό Συμβούλιο για να απαλλαγεί τελικά (1916).

Από το 1919 εκλεγόταν διαρκώς βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος, αφιερώνοντας όλη την κοινοβουλευτική του δραστηριότητα σε οικονομικά ζητήματα και αντιπολιτευόμενος με σθένος το δικτατορικό καθεστώς του Μουσολίνι, καταγγέλλοντας από το βήμα της Βουλής τα οικονομικά σκάνδαλα, τη διαφθορά και την τρομοκρατία. Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα να υφίσταται συνεχείς επιθέσεις.

Οι βουλευτικές εκλογές του Απριλίου 1924 διεξήχθησαν μέσα σε κλίμα βίας και νοθείας, με συνέπεια το Εθνικό Φασιστικό Κόμμα του Μουσολίνι να πάρει άνετη νίκη.

Ο Ματεότι, με σθένος, δεν σταμάτησε ούτε στιγμή να καταγγέλλει τις μεθόδους που χρησιμοποίησαν οι φασίστες, καθώς επίσης τον ολοκληρωτικό χαρακτήρα της κυβέρνησης του Μουσολίνι. Στις 30 Μαΐου, στο Κοινοβούλιο, σε ένα πύρινο λόγο του ενάντια στο καθεστώς, πρότεινε την ακύρωση των εκλογών που είχαν δώσει 355 έδρες στο εθνικό

Ο Μουσολίνι πάνω στο φέρετρο του Ματεότι. Από το εβδομαδιαίο περιοδικό *Becco Giallo* (Κίτρινο Ράμφος), το πιο σημαντικό σατυρικό αντιφασιστικό περιοδικό της δεκαετίας 1920. Το 1926 το καθεστώς το ανάγκασε να κλείσει. Μεταφέρθηκε και συνέχισε στη Γαλλία.

μπλοκ και μόλις 176 στα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Τις πρώτες βιαιότητες των φασιστών εναντίον του τις είχε δεχτεί στη Φλωρεντία, το 1921. Στις 10 Ιουνίου 1924, στη Ρώμη, ομάδα παραστρατιωτικών φασιστών του επιτέθηκε και τον απήγαγε. Βρέθηκε δύο μήνες μετά, στις 16 Αυγούστου, κρυμμένος σε θάμνους, νεκρός από γρονθοκοπήματα και μαχαριές.

Η δολοφονία του Ματεότι προκάλεσε ισχυρές διεθνείς αντιδράσεις, καθώς και εσωτερική πολιτική κρίση. Για μερικές εβδομάδες η φασιστική κυβέρνηση, κάτω από το βάρος και την αντίδραση της κοινής γνώμης, φάνηκε ότι παρέπαιε. Την έσωσε ένας ανασχηματισμός.

Ήταν τότε η αντίδραση του κόσμου, ώστε λίγο μετά την αποκάλυψη της δολοφονίας του Ματεότι, ένας Ιταλός πολίτης δολοφόνησε μέσα στο τραμ της Ρώμης το φασίστα βουλευτή Armando Casalini. Ο φονιάς αποδείχτηκε

πως δεν ανήκε σε καμία πολιτική παράταξη. Το έκανε για να εκδικηθεί το θάνατο του Ματεότι.

Ο Μπενίτο Μουσολίνι, σε ομιλία του στο Κοινοβούλιο στις 3 Ιανουαρίου 1925, δήλωσε ότι αναλάμβανε προσωπικά την πολιτική, ηθική και ιστορική ευθύνη για τις ενέργειες των παραστρατιωτικών ομάδων που είχαν δράσει μέχρι τότε, χωρίς όμως να κάνει καμία μνεία στη δολοφονία του Ματεότι. Και η ομιλία του έκλεισε με την

προκλητική φράση "αν ο φασισμός ήταν μια εταιρεία δολοφόνων, τότε εγώ είμαι ο αρχηγός της!"

Το 1947, οι επιζώντες από τους δολοφόνους του Ματεότι καταδικάστηκαν αρχικά σε καταναγκαστικά έργα και αργότερα σε κάθειρξη τριάντα ετών.

Η ιστορία του Giacomo Matteotti δεν σας θυμίζει εκείνη του δικού μας Γρηγόρη Λαμπράκη;

Π. Α.

Το πιο ακριβό γραμματόσημο στον κόσμο...

Το πιο ακριβό γραμματόσημο στον κόσμο, το σουηδικό "Κίτρινο Treskilling" (3 σκίλινγκ), πουλήθηκε πρόσφατα στη Γενεύη σε μια διεθνή κοινοπραξία, η οποία θέλησε να κρατήσει μυστική την ταυτότητά της και το ποσό της συναλλαγής.

Τα μέλη της κοινοπραξίας αγόρασαν το γραμματόσημο "εκτιμώντας ότι πρόκειται για μια καλή επένδυση σε αυτά τα χρόνια της κρίσης", αναφέρεται σε έγγραφη ανακοίνωση του οίκου δημοπρασιών David Feldman. Ο ίδιος οίκος δήλωσε επίσης ότι αυτό το γραμματόσημο είναι σήμερα το πιο ακριβό στον κόσμο. Ο ίδιος οίκος το είχε πουλήσει και πάλι στα 1984, 1990 και 1996. Η τιμή κατακύρωσής του το 1996 ήταν 2,875 εκατομμύρια ελβετικά φράγκα (3,61 εκατομμύρια ευρώ).

Το "Κίτρινο Treskilling" της Σουηδίας ανακαλύφτηκε το 1885 από ένα νεαρό δεκαεπτάχρονο Σουηδό μαθητή που ξεκολλούσε γραμματόσημα για να τα μεταπουλήσει, θέλοντας έτσι να εξασφαλίσει το χαρτζιλίκι του. Η κλάση των 3 skilling, κανονικά, είναι πράσινου χρώματος. Το κίτρινο εκτυπώθηκε το 1857, κατά λάθος, μαζί με γραμματόσημα των 8 skilling που είναι κίτρινα.

Μεταξύ των προηγούμενων κατόχων του "ΚίτρινοTreskilling" συμπεριλαμβάνονται ένας Γερμανός αριστοκράτης που έζησε στη Γαλλία και ένας Βέλγος μεγιστάνας.

Προσωπικές αναμνήσεις...

Cinecittà

Ήταν γύρω στα 1982 όταν μου προσφέρθηκε συμβόλαια για τη συμμετοχή μου με μικρό μουσικό σύνολο στα γυρίσματα μιας ταινίας στη Ρώμη, στη Σινεσιτά (= κινηματογραφούπολη). Η υπόθεση της ταινίας εκτυλισσόταν στο μεγαλύτερο μέρος της στην Ελλάδα, αλλά οι εσωτερικές λήψεις ήταν προγραμματισμένες να γίνουν στην Αιώνια Πόλη.

Οι όροι συνεργασίας που προτεινόταν, οικονομικοί και φιλοξενίας, ήταν ιδιαίτερα δελεαστικοί. Μέχρι που προβλέπονταν δύο αεροπορικά εισιτήρια το άτομο και δύο ημέρες ελεύθερες για ...τουρισμό στη Ρώμη.

Αφορμή γι' αυτή την αφήγηση μου έδωσε ένα γραμματόσημο που κυκλοφόρησαν τα Ιταλικά Ταχυδρομεία σε ανάμνηση των 70 χρόνων από την ίδρυση των περιφημων στούντιο, των σπουδαιότερων στον κόσμο μετά από αυτά του Χόλιγουντ.

Η εμπειρία από αυτή τη συνεργασία έμεινε αξέχαστη.

Τα στούντιο είναι εγκαταστημένα σε μία έκταση 400 στρεμμάτων και είναι πράγματι εντυπωσιακά.

Το αρχικό πλάνο αυτής της εγκατάστασης ήταν του δικτάτορα Μουσολίνι, ο οποίος επιδίωκε να αναπτύξει τον ιταλικό κινηματογράφο μέσα στα πλαίσια του φασιστικού καθεστώτος. Ωστόσο, μετά την πώση του φασισμού, η Cinecittà πέρασε δύσκολες μέρες. Παρέμεινε μάλιστα κλειστή για αρκετά χρόνια.

Η αναβίωσή της οφείλεται σε έναν Αμερικανό σκηνοθέτη, τον Μερβyn Le Roy. Προκειμένου να γυρίσει την περίφημη ταινία *Κβο*

Βάντις, αφού υπολόγισε τη διαφορά κόστους σε ενοίκια, εφόδια και έμπυχο υλικό μεταξύ Χόλιγουντ και Σινεσιτά, προτίμησε τελικά τα στούντιο της δεύτερης. Ταίριαζε, εξάλλου, και το φυσικό σκηνικό, αφού η υπόθεση της ταινίας εκτυλίσσεται στη Ρώμη, επί αυτοκρατορίας Νέρωνα.

Η επιτυχία του εγχειρήματος ήταν φυσικό να έχει και συνέχεια. Ακολούθησαν οι μεγαλειώδεις ταινίες *Μπεν Χουρ* του Ουίλιαμ Γουάιλερ, με τους Τσάρλτον Ήστον και Τζακ Χόκινγκς, και *Κλεοπάτρα* του Γιόζεφ Μάνκιεβιτς, με τους Ελίζαμπετ Τέιλορ, Ρίτσαρτ Μπάρτον και Ρεξ Χάρισον. Έκτοτε τα στούντιο βρήκαν το δρόμο τους και αμέτρητες είναι οι παραγωγές, ιταλικές και ξένες, που γυρίστηκαν εκεί.

Όμως το 2007, εκτός από την επέτειο των 70ών γενεθλίων των στούντιο της Ρώμης, σημάδεύτηκε και από ένα δυσάρεστο γεγονός. Τη νύχτα μεταξύ της 9^{ης} και 10^{ης} Αυγούστου μία μεγάλη πυρκαγιά κατάστρεψε ένα μεγάλο μέρος τους. 4000 τμ στούντιο έγιναν παρανάλωμα του πυρός, κα-

ταστρέφοντας πολλά από τα ιστορικά ντεκόρ που είχαν διατηρηθεί για ιστορικούς και μουσειακούς λόγους. Ευτυχώς, το σκηνικό του *Μπεν Χουρ* ήταν μέσα σ' αυτά που σώθηκαν.

Για να επανέλθουμε στις προσωπικές αναμνήσεις, τα γυρίσματα της *Θύελλας* (*The tempest*, όπως λεγόταν η ταινία) με την εντυπωσιακή διανομή (Βιτόριο Γκάσμαν, Σούζαν Σάραντον, Τζον Κασαβέτης,

Έκδοση για τα 70 χρόνια της Σινεσιτά

Προσπάθειες διάσωσης της πανίδας στη Γερμανία...

Το κουνάβι

Στη Γερμανία έχει καθιερωθεί από χρόνια το "Έτος" για ένα ζώο που κινδυνεύει με εξαφάνιση. Το 2008, π. χ., ήταν το Έτος του βιζόν, το 2009 του σκαντζόχοιρου και εφέτος ήρθε η σειρά για το κουνάβι.

Η επιλογή του ζώου για την αφιέρωση γίνεται από γερμανική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, με βάση το πόσο αυτό και ο βιότοπος στον οποίο ζει κινδυνεύουν. Το ευρωπαϊκό κουνάβι (*Meles meles*) έχει σε μεγάλο βαθμό εξαφανιστεί εξαιτίας του κυνηγιού, των παγίδων που οι χωρικοί εξακολουθούν να χρησιμοποιούν και της υποβάθμισης ή και καταστροφής των βιοτόπων.

Άλλη σημαντική αιτία κινδύνου εξαφάνισης αυτού του ζώου είναι η οδική κυκλοφορία. Εκατοντάδες ζώα σκοτώνονται ή

τραυματίζονται κάθε χρόνο προσπαθώντας να διασχίσουν τους δρόμους της χώρας.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο το κουνάβι προστατεύεται με νόμο από το 1992, ενώ ταυτόχρονα γίνεται αναπαραγωγή του στην αιχμαλωσία, για την τεχνητή αύξηση των πληθυσμών του,

Στο Βέλγιο προστατεύεται επίσης. Οι Βέλγοι έχουν μάλιστα κατασκευάσει και "υπόγειες διαβάσεις" για το κουνάβι και άλλα άγρια ζώα της πανίδας τους. Αυτές συνίστανται σε απλούς τσιμεντένιους σωλήνες, σαν κι' αυτούς που χρησιμοποιούνται για τα όμβρια ύδατα, οι οποίοι έχουν τοποθετηθεί κάτω από το οδόστρωμα, επιτρέποντας

έτσι στα ζώα να μετακινούνται ακίνδυνα.

Το κουνάβι έχει σώμα κοντόχοντρο, φθάνει τα 70 εκ μήκος (90 με την ουρά), και ζυγίζει έως 20 κιλά. Αναγνωρίζεται εύκολα από τις μαύρες λουρίδες του κεφαλιού του, όπως καλά διακρίνονται στο γραμματόσημο. Έχει εξαιρετική ικανότητα στο σκάψιμο. Ανοίγει σε σύντομο διάστημα υπόγειες στοές, ακόμα και στα πιο σκληρά εδάφη, όπου κρύβεται την ημέρα με την οικογένειά του. Αναζητά την τροφή του τη νύχτα (έντομα, σκουλήκια, μανιτάρια και, πιο σπάνια, αυγά πουλιών και νεαρά κουνέλια ή λαγουδάκια). Γι' αυτό και οι κυνηγοί, όσο και οι γεωργοί, δεν το έχουν σε μεγάλη συμπάθεια.

Μεγάλο μέρος της διατροφής του γίνεται με φυτικά προϊόντα, κάτι που το κάνει να ξεχωρίζει από τα άλλα άτομα της οικογένειας των Μυστελιδών στην οποία ανήκει. Αν μάλιστα λάβουμε υπόψη μας ότι εξολοθρεύει τεράστιους αριθμούς σαλιγκαριών, τρωκτικών, βατράχων, φιδιών, εντόμων, αδειάζει τις φωλιές από τις σφίγγες και τους μπάμπουρες, τότε θα έχουμε σαφέστερη εικόνα για το αν και πόσο βλαβερό είναι το κουνάβι.

→ Τζίνα Ρόουλαντς κ.ά.) αποτέλεσαν θαυμάσια, ανεπανάληπτη εμπειρία. Η παρουσία και η κάποια συναναστροφή αυτών ιερών τεράτων του διεθνούς κινηματογράφου, η θαυμάσια διαμορφωμένη ατμόσφαιρα της "ελληνικής ταβέρνας" στην καρδιά της Ρώμης, όπου παίζαμε τα συρτάκια μας -αλλά και τα "Αβα ναγκίλα" για τους πολλούς "Ισραηλινούς τουρίστες, θαμώνες της ταβέρνας"-, η επίσκεψη των τεράστιων αιθουσών στούντιο στα κενά των γυρισμάτων, όπου π.χ. σε μία δεξαμενή "θαλασσοπνίγονταν κολασμένοι πειρατές" (με τη συμβολή ανεμιστήρων), ή, αλλού, υπήρχαν βουκολικά τοπία, γεμάτα με "πουρνάρια και ελαιόδεντρα" (μεταφερμένα ολόκληρα από τη νότιο Ιταλία) που περίμεναν το πέρασμα των κοπαδιών και την υπόλοιπη δράση...

Ανεπανάληπτη εμπειρία...

Σπουδαία η τέχνη του κινηματογράφου!

Π. Α.

Λ. Τ.

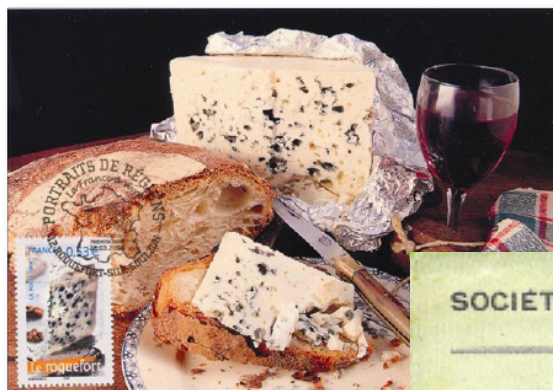

Σύμφωνα με την παράδοση, αυτή η ποικιλία τυριού δημιουργήθηκε τυχαία, όταν ένας νέος, ενώ έτρωγε ψωμί με πρόβειο τυρί στην είσοδο μιας σπηλιάς, είδε ξαφνικά να περνά από μακριά μια όμορφη κοπέλα. Εγκατάλειψε τότε το κολατσιό του στη σπηλιά και έτρεξε να τη συναντήσει. Όταν μήνες μετά πέρασε από το ίδιο σημείο, η μούχλα είχε μετατρέψει το τυρί σε ροκφόρ!

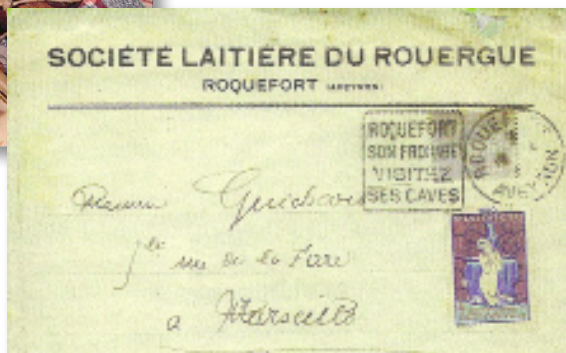
Το ροκφόρ είναι ένα από τις πιο παλιές

στους κατοίκους της πόλης Roquefort-sur-Soulzon, οι οποίοι το παρασκεύαζαν από αιώνες. Σε ανασκαφές της περιοχής, βρέθηκαν μάλιστα ειδικά σουρωτήρια παρασκευής του ροκφόρ που χρονολογούνται από τα προϊστορικά χρόνια.

Το 1925, το ροκφόρ έλαβε Ονομασία Προστατευόμενης Προέλευσης. Έκτοτε κανένα άλλο τυρί δεν μπορεί να ονομάζεται ροκφόρ, έστω και αν είναι παρόμοιο, όπως αυτά της Δανίας, της Γερμανίας και άλλων χωρών. Ακόμα και στην ίδια τη Γαλλία, σε τυριά που παρασκευάζονται επίσης στο γαλλικό νότο και έχουν την ίδια εμφάνιση και γεύση του γνήσιου ροκφόρ, απαγορεύεται να ονομάζονται έτσι, με διάταγμα του 1961. Μόνο όσα ωριμάζουν μέσα στα σπήλαια του όρους Combalou της περιοχής του

Κάρτα Μάξιμου με ...ροκφόρ!
Δεξιά, φάκελος γαλακτοκομικής εταιρείας της πόλης Ροκφόρ, με σφραγίδα προπγάνδας "Η (πόλη) ΡΟΚΦΟΡ, ΜΕ ΤΟ ΤΥΡΙ ΤΗΣ. ΕΠΙΣΚΕΥΤΕΙΤΕ ΤΑ ΣΠΗΛΙΑΙ ΤΗΣ"

γνωστές ποικιλίες τυρού. Η πρώτη γνωστή αναφορά γι' αυτό ή για τα παρεμφερούς τύπου τυριά ανάγεται στο 79 μ.Χ., όταν ο Πλίνιος ο Πρεσβύτερος επισήμανε την πλούσια γεύση του.

Το ροκφόρ ήταν το αγαπημένο τυρί του Καρλομάγνου και στη Γαλλία έχει το όνομα *le fromage des rois et des papes* (το τυρί των βασιλέων και των παπών).

Το 1411 ο Κάρολος ΣΤ' της Γαλλίας (βασ. 1380-1422) παραχώρησε το μονοπώλιο παρασκευής και ωρίμανσης αυτού του τυριού

Roquefort-sur-Soulzon, έχουν αυτό το δικαίωμα.

Η μούχλα που δίνει στο ροκφόρ αυτό τον ξεχωριστό χαρακτήρα, και της οποίας ο σχηματισμός οφείλεται στο μύκητα *Penicillium roquefortis*, υπάρχει στο έδαφος των τοπικών σπηλαίων. Παραδοσιακά, οι τυροκόμοι αφήνουν εκεί ψωμί για έξη έως οκτώ εβδομάδες, μέχρι να καταναλωθεί από τους μύ-

κητες. Στη συνέχεια το εσωτερικό του ψωμιού ξηραίνεται και παράγεται μία σκόνη, η οποία, είτε αναμειγνύεται στην πέτσα του φρέσκου τυριού, είτε εισάγεται με τη μορφή αεροζόλ σε τρύπες που διανοίγονται στο κεφάλι.

Στις μέρες μας η σκόνη της μούχλας παράγεται στο εργαστήριο, δίνοντας έτσι καλύτερα αποτελέσματα.

Ένα μέσο κεφάλι ροκφόρ ζυγίζει περίπου 2,5 και 3 κιλά, και έχει πάχος περίπου 10 εκ. Καθώς κάθε κιλό τελικού προϊόντος απαιτεί 4,5 λίτρα γάλα, το ροκφόρ είναι πλούσιο σε λιπαρά, πρωτεΐνες και ασβέστιο. Άρα πρέπει να καταναλώνεται με μέτρο, ιδιαίτερα από τις μεγαλύτερες ηλικίες!

Π. Λ.

Σημείωση

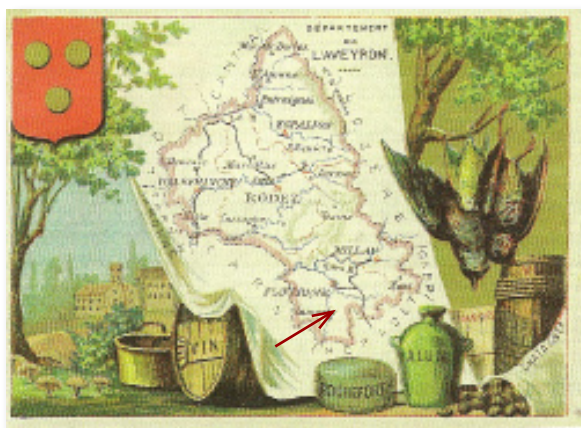
Τις περισσότερες από τις εικόνες δανειστήκαμε από την παρουσίαση της σειράς *La France à vivre*, του Philippe Lesage, που δημοσιεύτηκε στο *La Philatélie Française*, Αρ. 606, Απρίλιος 2006.

Κόκκινη σφραγίδα προπαγάνδας με κείμενο «ΡΟΚΦΟΡ ΜΑΡΙΑ ΓΚΡΙΜΑΛΝΤΙ, ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ»

Νεότερη σφραγίδα προπαγάνδας «Η ΡΟΚΦΟΡ, ΜΕ ΤΟ ΤΥΡΙ ΤΗΣ. ΕΠΙΣΚΕΥΤΕΙΤΕ ΤΑ ΣΠΗΛΙΑΙΑ ΤΗΣ»

Μονόφυλλο με χάρτη του διαμερίσματος Ανεγρον, στα νότια γαλλικά Πυρηναία, με συμβολική παρουσίαση των προϊόντων που παράγει, όπως κρασί, κυνήγι κλπ. Μεταξύ αυτών και το ροκφόρ.

Διαφηστική κάρτα με τίτλο «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΑΝΓΚΕΝΤΟΚ» και υπότιτλο «Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΡΟΚΦΟΡ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ επόμενης σελίδας

Η συλλογή ενός πλαισίου που ακολουθεί ανήκει στον Ιταλό Giuseppe Dall'Olivo και δημοσιεύτηκε στο τεύχος αρ. 53 του *QUI FILATELIA*, οργάνου της Ιταλικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας, με ταυτόχρονο σχολιασμό του Giancarlo Morolli. Ο Dall'Olivo, μέσα από αυτή την πρωτότυπη συλλογή του, παρουσιάζει εικονογραφικά τα του θεματικού φιλοτελισμού. Αξίζει ιδιαίτερης προσοχής. Μερικές σελίδες ήρθαν με χαμηλή ανάλυση, γι' αυτό και παρατηρείται διαφορά στην ποιότητα.

Λόγω της μεγάλης της έκτασής της, η ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ αναβάλλεται.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Γραμματόσημα αναφέρονται στις ραδιοεπικοινωνίες

Για τις ραδιοεπικοινωνίες έχουν εκδοθεί εκατοντάδες γραμματόσημα, τα περισσότερα προς τιμή του Μαρκόνι και άλλων επιστημόνων, όπως επίσης των επετείων των πρώτων ραδιοφωνικών εκπομπών.

Μαρκόνι και Μπράνλι με φόντο το στενό του Καλέ, όπου πραγματοποιήσαν ένα σημαντικό πείραμα το 1898

Ο Μαρκόνι με φόντο τον Τιτανικό που στέλνει μήνυμα SOS

Ο Μαρκόνι δίπλα στον τηλεγράφο

Ο Χάινριχ Χερτς μελέτησε τη διάδοση των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων

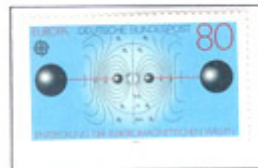
Ο Λουιτζί Γκαλβάνι ανακάλυψε την ύπαρξη των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων

Ο Αυγουάστο Ρίγκι πειραματίστηκε πάνω στα ηλεκτρομαγνητικά κύματα

Αλ.Βόλτα, εφευρέτης της ηλεκτρικής στήλης

Ηλεκτρομαγνητικά κύματα

Ο Έντουαρντ Μπράνλι τελειοποίησε τον ανιχνευτή ραδιοσήματος. Τον δέκτη εφεύρε ο Καϊτσέκι Ονεσκι

Από το μικρόφωνο στη λάμπα και στην τηλεόραση

Ο Μαρκόνι με το μηχανήμα εκπομπής που χρησιμοποίησε στο Ποντέκιο

Ο Μαρκόνι με το μαγνητικό ανιχνευτή

Η ραδιοφωνία στην Ιρλανδία

50 Έτη ραδιοφωνίας στην Αργεντινή

50 Έτη ραδιοφωνίας στην Αυστρία

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Η θεματική συλλογή και το πλάνο της

Στην αρχή τα γραμματόσημα συλλέγονταν ανά κράτος. Αργότερα ο φιλοτελισμός προχώρησε σε άλλου τύπου προσεγγίσεις του υλικού του. Μία από τις πιο σπουδαίες και διαδεδομένες είναι ο θεματικός φιλοτελισμός που συνίσταται στη συλλογή, ταξινόμηση και παρουσίαση γραμματοσήμων και άλλου είδους ταχυδρομικό υλικό, με βάση το θέμα ή την αιτία της έκδοσης και όχι το κράτος ή την εκδούσα αρχή.

Η ταξινόμηση μιας θεματικής συλλογής βασίζεται στο "πλάνο", το οποίο καθορίζει τα κύρια σημεία στα οποία αρθρώνεται το επιλεγμένο θέμα, όπως το παράδειγμα που ακολουθεί.

100 χρόνια ραδιοεπικοινωνίες

A. Ιστορικό

- < Επιστήμονες προ του Μαρκόνι
- < Το έργο του Μαρκόνι
- < Η μετά Μαρκόνι εποχή

B. Τεχνολογία και Παραγωγή

- < Πομποί
- < Δέκτες
- < Κεραίες
- < Εξαρτήματα
- < Βιομηχανίες και διανομές, εμπορικές εκθέσεις

Γ. Οι διάφορες εκδοχές ραδιοεπικοινωνιών

- < Ραδιοτηλεγραφία
- < Ραδιοφωνία
- < Συνεισφορά σε πτήσεις, ναυσιπλοΐα και κατάκτηση του διαστήματος
- < Ραδιοεπικοινωνίες στον πόλεμο
- < Ραδιοεπικοινωνίες ερασιτεχνών
- < Ραδιοεπικοινωνίες και αστρονομία
- < Άλλες εφαρμογές

Δ. Οι περεταίρω εξελίξεις

- < Ραντάρ
- < Τηλεόραση
- < Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, μεταφορά δεδομένων μέσω διαδικτύου
- < Κινητές επικοινωνίες

Ο Σάμουελ Μορς, με τον ηλεκτρικό του ενσύρματο τηλεγράφο

Ο Μαρκόνι και η κεραία του Ρολόου που χρησιμοποιήθηκε για την πρώτη για σύνδεση ασύρματου τηλεγράφου (1901, Αγγλία-Καναδάς)

Σφραγίδα του 1946 για ένα συνέδριο Γερμανών ραδιοερασιτεχνών

Χειριστής ασυρμάτου

Εξοπλισμός επίγειου δορυφορικού σταθμού

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Η ανάπτυξη της συλλογής

Το πλάνο χρησιμεύει ως σενάριο εργασίας για να αναπτυχθεί το θέμα σε όλες του τις λεπτομέρειες, αξιοποιώντας τη θεματική προσφορά κάθε κομματιού: την αιτία της έκδοσης, την κύρια ή δευτερεύουσα απεικόνιση, τα κείμενα πάνω σ' αυτό. Το υλικό που θα επιλεγεί πρέπει να διευθετηθεί με τρόπο λογικό και μεθοδικό, όπως οι λέξεις που σχηματίζουν μία πρόταση. Σε μία θεματική συλλογή οι έννοιες εκφράζονται μέσω των φιλοτελικών κομματιών, τοποθετημένων με τον πιο κατάλληλο τρόπο και συνοδευμένα από επεξηγηματικά και συνδυαστικά κείμενα.

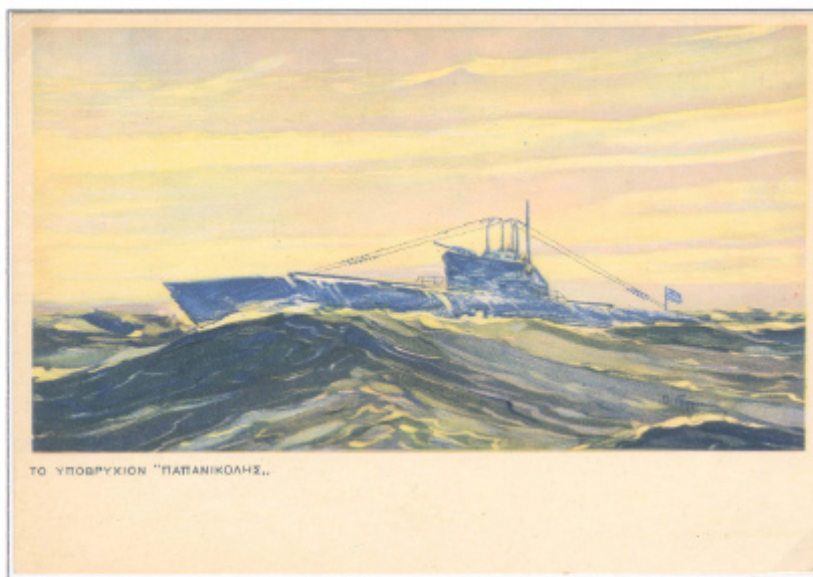
Οι ραδιοεπικοινωνίες το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

Η τεχνολογία των ραδιοεπικοινωνιών απέκτησε στρατηγική σημασία για όλους τους στρατούς, σε σημείο που το μεγαλύτερο μέρος των μέσων εφοδιάστηκε με πομποδέκτες. Ο ατομικός εφοδιασμός προχώρησε και αυτός, όπως με τα κρήνη των οδηγών που έφεραν ενσωματωμένα μικρόφωνο και ακουστικά,

Στρατιώτες επικοινωνούν με φορητό ασύρματο

Πυραβολητής με ακουστικά στο κρήνη

ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ "ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΣ",

Υποβρύχια εφοδιασμένα με κεραίες ασυρμάτου

Αεροπόροι με κρήνη ραδιοεπικοινωνίας

Αεροπλάνα εφοδιασμένα με κεραίες ασυρμάτου

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής - Τα γραμματόσημα

Τα γραμματόσημα αποτελούν το κύριο στοιχείο μιας θεματικής συλλογής. Σε ό,τι αφορά τις "ραδιοεπικοινωνίες", αυτά απεικονίζουν επιστήμονες και τις συσκευές τους, ραδιοηλεκτρονικούς σταθμούς, δέκτες και κεραίες, εγκαταστάσεις σε πλοία και αεροπλάνα, στρατιωτικές χρήσεις, έως και την ανάπτυξη του ραντάρ, της τηλεόρασης, της πληροφορικής και της τηλεφωνίας.

Ο Μαρκόνι με το μηχάνημα που χρησιμοποίησε στο Λονδίνο το 1896

Το πλοίο Σαν Μαρτίν και σχέδια της συσκευής που χρησιμοποίησε ο Μαρκόνι το 1897

Ο Μαρκόνι με το γιγντή ηλεκτρα, το αβύθιστο εργαστήριο του (το λευκό πλαίσιο των θαυμάτων)

Σταθμός ασυρμάτου του Μαρκόνι, εγκατεστημένος σε ένα πλοίο (1900)

Φορητός στρατιωτικός σταθμός ασυρμάτου

Πρώτος επίγειος-εναερίος σταθμός που εγκαταστάθηκε στο αεροδρόμιο Croydon του Λονδίνου

Κεραία σε τύπο χαρταετού που χρησιμοποίησε ο Μαρκόνι το 1901 στο St. John Newfoundland (Καναδάς)

Κινητός αναμεταδότης πάνω σε αυτοκίνητο

Ραδιοφωνική κεραία. Στο Βάθος το Παλάτιο Βέκιο

Ραδιοηλέφωνο

Χαριστής ασυρμάτου της Αστυνομίας (Ιντερπόλ)

Σύγχρονος ραδιοσταθμός με παραβολική κεραία

Πρώτοι τηλεπικοινωνιακοί δορυφόροι (σειρά ECHO-1960)

Μία από τις πιο σημαντικές εξελίξεις των ραδιοεπικοινωνιών ήταν η τηλεόραση, πρώτο ασπρόμαυρη και αργότερα έγχρωμη

Αλληγορία που συνοψίζει τις προόδους των τηλεπικοινωνιών

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής - Φυλλαράκια και τευχίδια

Συνήθως τα γραμματόσημα εκδίδονται μόνα τους. Κάποτε, όμως, είναι συνενωμένα σε φυλλαράκια ή παρουσιάζονται σε τευχίδια για τη δικόλυνση των χρηστών. Συχνά, τα περιθώρια περιλαμβάνουν εγγραφές ή εικονογραφήσεις σχετικές με το θέμα.

Καναδικό δίπτυχο για τους Μαρκόνι (εφευρέτη της ασύρματης τηλεγραφίας) και Φλέμιγκ (που συνδέσε με καλώδιο τον Καναδά με τον υπόλοιπο κόσμο). Το φυλλαράκι, αποτελούμενο από 8 δίπτυχα, φέρει στο περιθώριο την εγγραφή "1902-2002 Μαρκόνι"

Γραμματόσημο που απεικονίζει τους κύριους πρωταγωνιστές της ανάπτυξης των τηλεπικοινωνιών, με κείμενο σχετικό με την κατάκτηση του διαστήματος

Φυλλαράκι 10 γραμματοσήμων που εξέδωσε το Βατικανό το 1995. Παρόμοια γραμματόσημα εξέδωσαν η Ιταλία, η Γερμανία, η Ιρλανδία και το Σαν Μαρίνο

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής Τα μονόφυλλα

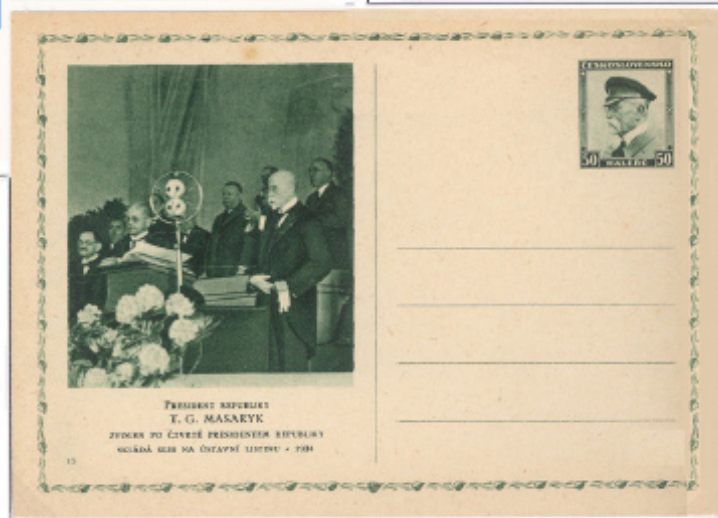
Μονόφυλλα (δελτάρια και φάκελοι) και αερογράμματα φέρουν προεκτυπωμένο γραμματόσημο.

Συχνά, λόγω των διαστάσεών τους, επιτρέπουν εικονογραφήσεις λεπτομερειών ιδιαίτερα χρήσιμων για την ανάπτυξη του θέματος.

Μονόφυλλα που εξέδωσε η Ιταλία στις 12.12.2001 για την εκατονταετηρίδα της 1ης υπερηλεκτρικής σύνδεσης μεταξύ Ρολίνου (Αγγλία) και St. John Newfoundland (Καναδάς). Αριστερά, αλληγορία της ασύρματης τηλεγραφίας.

Μονόφυλλα Ταχσοβλαβίας του 1934 που απεικονίζει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Masaryk να επευνθύνει διάγγελμα στο ραδιόφωνο

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής - Οι σφραγιδές

Γραμμάτση και μονόφυλλα ακυρώνονται από την ταχυδρομική υπηρεσία με μηχανικές ή χειροκίνητες σφραγιδές, έτσι ώστε να μη μπορούν να ξαναχρησιμοποιηθούν. Αυτές οι σφραγιδές μπορούν να συνεισφέρουν στο θέμα, τόσο από το όνομα του τοπωνύμιου, όσο και από τις πλούσιες σε ενδιαφέροντα κείμενα και εικονογραφήσεις που είτε προπαγανδίζουν, είτε τιμούν μία επέτειο, είτε αναφέρονται στην ΠΗΚ κλπ.

Σφραγιδα του Ταχυδρομικού Γραφείου του Praduro e Sasso, που μετονομάστηκε το 1936 σε Sasso Bolognese, και το 1938, λίγους μήνες μετά το θάνατο του Μαρκόνι, σε Sasso Marconi

Η διαδρομή της επικοινωνίας: η επιστολή, το καλώδιο, το διάστημα

Σφραγιδα Ιταλίας του 1939 που διαφημίζει ραδιόφωνα

Σφραγιδα Α' ημέρας και γραμμάτση για την 70η επέτειο ραδιοφωνίας στη Χιλή

Σφραγιδα που απεικονίζει τον ταλαντωτή της συσκευής που χρησιμοποίησε ο Μαρκόνι το 1895

Σφραγιδα Α' Ημέρας του γραμμάτση που εξέδωσε η Αγγλία το 1995

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής - Τα μηχανόσημα

Τα μηχανόσημα αποτελούν ένα μέσο που συχνά χρησιμοποιούν επιχειρήσεις και οργανισμοί για την αλληλογραφία τους. Η συνεισφορά τους στη θεματική πληροφόρηση μπορεί να είναι αποφασιστική.

Μηχανόσημο της "Marconi Italiana" που ιδρύθηκε το 1906

Μηχανόσημο της Αυστριακής ραδιοφωνίας με απεικόνιση κερατών

Φάκελος με μηχανόσημο αφιερωμένο στα εγκαίνια του Μουσείου Μαρκόνι του Pontecchio, που απεικονίζει τον επιστήμονα και το γιοτ Ηλέκτρα

Μηχανόσημο της Ελβετικής Radio Grammo με απεικόνιση παλιού μικροφώνου

Μηχανόσημο κατασκευαστή λυχνιών, στοιχείου που έφερε επανάσταση στην τεχνολογία των ραδιοεπικοινωνιών

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής - Τα τηλεγραφήματα

Οι τηλεποκιωνίες είχαν σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη των ταχυδρομικών υπηρεσιών, κυρίως στις ραδιοηλεκτρονικές. Τα τηλεγραφήματα μπορεί να έχουν ιδιαίτερη θεματική συνεισφορά, είτε μέσω της υπηρεσιακής φόρμας, είτε μέσω των διαφημίσεων και των άλλων στοιχείων που υπάρχουν επάνω τους.

BRITAIN'S LEADING LIGHT CAR

C

POSTS TELEGRAPHS.

NOTICE.

This form must accompany any inquiry made respecting this Telegram.

The name of the Sender, if telegraphed, is written after the text.

Banded in at (Office of Origin.)	Date.	Hour.	Minute.	Service Instructions.
Permit 14/13	13	8	5	

To *Kamran* Recd. here at *12 40* M.

DRINK LIP

TELEGRAM.

FOR FEVERS & KALA-AZAR FEVERS USE **BATLIWALLA'S** AGUE MIXTURE & AGUE PILLS

Tel. Add: "CAWASHAPUR," BOMBAY.

WAKEFIELD

Control

THE "RELAY" AUTOMATIC TELEPHONE Co.'s SYSTEM IS IN USE BY THE BRITISH POST OFFICE THE ADMIRALTY THE GOVERNMENTS OF INDIA, AUSTRALIA, SOUTH AFRICA, &c. SPEEDY-SECRET-SIMPLE INFALLIBLE ENJOINS TO THE AGENTS

Indian States P. O. Box 371, BOMBAY.
and Eastern Agency P. O. Box 2213, CALCUTTA.

A NEW AMPLION

An Outstanding Triumph in Loud-Speakers Design THE "RADIOLUX"

Sole Agents: INDIAN STATES & EASTERN AGENCY. P. O. Box 4213 Calcutta.

BEST VALUE IN THE WORLD.

"TRUFLITE" GOLF BALLS.

Rs. 12 PER DOZ.

INDIAN STATES P. O. Box 371 BOMBAY.
EASTERN AGENCY. P. O. Box 2213 CALCUTTA.

SEND YOUR INSURANCE ENQUIRIES TO THE SOUTH BRITISH INSURANCE CO., LD. CANADA BUILDING, BOMBAY.

MARCONI'S WIRELESS TELEGRAPH & TELEPHONE SETS TO SUIT ALL DISTANCES INSTALLATION UNDERTAKEN

"MARGONIPHONE"

BROADCASTING RECEIVERS THE TRIUMPH OF THE MASTER MIND VALVES & ALL COMPONENTS

INDIAN STATES P. O. Box 371, BOMBAY.
& " " " 2213, CALCUTTA.
EASTERN AGENCY " " " 205, MADRAS.
" " " 224, HANGKONG.

RAWLPLUGS

INDIAN STATES P. O. Box 2213, CALCUTTA.
EASTERN AGENCY P. O. Box 371, BOMBAY.

The CENTRAL BANK OF INDIA

HEAD OFFICE - Bombay.

AUTO-VACUUM ICE CREAM FREEZER

NO TURNING, NO CHEMICALS. MAKE YOUR FAVORITE ICE CREAM IN YOUR OWN HOME. UP-COUNTRY AGENTS WANTED.

Apply to (By), BOMBAY, 10, Sir D. R. 148, P. O. Box 2213, CALCUTTA.

COATES PRINTING INKS

USED BY ALL THE LEADING PRERES IN INDIA AND RECOGNISED AS THE BEST INKS OBTAINABLE DELIVERY FROM STOCK

INDIAN STATES P. O. Box 371, BOMBAY.
& EASTERN AGENCY " " " 2213, CALCUTTA.

LAHORE BOMBAY CALCUTTA
SIMLA DELHI

GRINDLAY'S BANKERS & AGENTS -PASSAGES HOME'S

GRINDLAY & CO. HEAD OFFICE LONDON

THE ORIGINAL LEATHER CLOTH

PEGAMOID BRAND THE BEST CHEAPEST & MOST DURABLE MATERIAL for UPHOLSTERY.

P. O. Box 371, BOMBAY. P. O. Box 2213, CALCUTTA.

The Times of India Illustrated Weekly INDIA'S BEST PICTURE PAPER.

Τηλεγράφημα Ινδών της δεκαετίας του '20. Μεταξύ των πολλών διαφημίσεων υπάρχει μία της εταιρείας "Marconi Wireless"

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής - Ωκεάνιες επιστολές και "Μαρκονιγράμματα"

Ιδιαίτερη περίπτωση ραδιοηλεγραφημάτων είναι οι "ωκεάνιες επιστολές" και τα "μαρκονιγράμματα", που αντιπροσωπεύουν δύο εκδοχές επικοινωνιών, και ιδιαίτερα ναυτικών. Οι ωκεάνιες επιστολές χρησίμευαν για τη διαβίβαση μέσω ταχυδρομείων των τηλεγραφικών μηνυμάτων που είχαν ληφθεί στο πλοίο, μόλις αυτό έφτανε στο πρώτο λιμάνι. Τα μαρκονιγράμματα, αντίθετα, είναι τηλεγραφήματα που μεταδόθηκαν μέσω ασυρμάτου από πλοία προς επίγειους σταθμούς, ή αντιστρόφως.

Φάκελος μέσα στον οποίο η ταχυδρομική υπηρεσία παρέδιδε επιστολές της "Marconi Marine"

BRITISH WIRELESS MARINE SERVICE. Joint Service Department of The Marconi International Marine Communication Co. Ltd. and Radio Communication Co. Ltd. MARCONI HOUSE, STRAND, LONDON, W.C. 2. Arrange your business in advance by Wireless. No man is too busy to read a Marconigram. Reserve your HOTEL ACCOMMODATION in advance by Wireless FREE OF CHARGE. For particulars see back of Marconigram Accepting form. When on shore route	SHIP TO SHIP	MARCONIGRAM	SHORE TO SHIP
	Prefix P Handed in at Wellington Number 2/5 No. of Words 7 Date handed in 11/4/33 Time handed in 4.55pm Service Instructions Date Rec'd 11/4/33 Time Rec'd 0820 Rec'd from ZLW By GET	THIS FORM SHOULD ACCOMPANY ANY ENQUIRY RESPECTING THIS MARCONIGRAM	
To Neals Rangitata Wellingtonradio Welcome home Mother Father			

"Marconigramme" (11/4/1933) της British Wireless Marine Service, ο εξοπλισμός της οποίας είχε γίνει στο τη "Marconi Marine"

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ;

Τα στοιχεία μιας συλλογής - Στρατιωτικό Ταχυδρομείο

Το στρατιωτικό ταχυδρομείο χρησιμοποιείται από τη στρατιωτική διοίκηση, η οποία κατά τη διάρκεια πολέμων αναλαμβάνει την οργάνωση και διακίνηση της στρατιωτικής αλληλογραφίας, εκδίδοντας συχνά μονόφυλλα και ειδικές σφραγίδες. Σχεδόν πάντα η αλληλογραφία είναι "ατελής" (χωρίς πληρωμή ταχ. τελών). Αυτό το υλικό εμπλουτίζει συχνά απόψεις του θέματος, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των τηλεπικοινωνιών στο στρατό.

Στρατιωτικό μονόφυλλο ταχυδρομημένο στις 5.8.1942 (137η Μοίρα Ασυρματιών Σύζευξη)

Στρατιωτικό ατελής μονόφυλλο που εστάλη από τον Ραδιοηλεγραφικό Σταθμό του Οσορρο 1, την 14/2/1919

ΚΑΤΑΣΚΟΠΙΑ ΜΕΣΩ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ

Τον Οκτώβριο του 1932, ενώ διαρκούσε ακόμα το μεγάλο οικονομικό κραχ, η γνωστή εταιρεία Proctor & Gamble δημοιούργησε στο Εθνικό Ραδιόφωνο (National Broadcasting Company) την εκπομπή "Captain Tim's Ivory Stamp Club" (Λέσχη Γραμματοσήμων Ivory, του Λοχαγού Tim). Σημείωση: Ivory (ελεφαντόδοντο) ήταν η μάρκα σαπουνιού παραγωγής της γνωστής Proctor and Gamble).

Ο λοχαγός Tim Healey – ένας άνθρωπος καλόπιστος, γεμάτος ζωντάνια, εξερευνητής και ταξιδιώτης του κόσμου- ανέλαβε την παρουσίαση του προγράμματος, το οποίο πρόσφερε στα παιδιά την ευκαιρία να γίνουν μέλη αυτής της φιλοτελικής λέσχης, στέλνοντας ένα περιτύλιγμα σαπουνιού Ivory. Κάθε νέο μέλος λάβαινε ένα άδειο άλμπουμ γραμματοσήμων, ένα διακριτικό σήμα-κονκάρδα και ένα πακέτο με γραμματόσημα. Κατόπιν τα παιδιά μπορούσαν να στείλουν 10 σεντς και δύο περιτυλίγματα σαπουνιών Ivory για να λάβουν περισσότερα πακέτα με γραμματόσημα. Τα τελευταία πρόσφερε η H.E.Harris & Company, βάσει συμβολαίου που είχε με την Proctor and Gamble.

Ο λοχαγός Τιμ ενθουσίαζε τους ακροατές με τις εκπομπές του. Μέσα στα άλλα, αφηγείτο συναρπαστικές ιστορίες γύρω από τα γραμματόσημα, από εμπειρίες του στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ιδού μία αφήγηση του Captain Tim, για να καταφανεί το πώς κρατούσε κολλημένους στο ραδιόφωνο τους ακροατές του, στα

15 λεπτά που κρατούσε η εκπομπή:

"Όπως γνωρίζετε, ήμουν μέλος της Βρετανικής Μυστικής Υπηρεσίας Αναζητήσεων και ένα από τα κύρια καθήκοντά μου ήταν να ανακαλύπτω κατασκόπους του εχθρού. Όταν ήμουν στο Λονδίνο το 1916, οι άνδρες της Υπηρεσίας Λογοκρισίας μου ανέφεραν ότι παρατήρησαν πως ένα άτομο έστειλε τακτικά

γράμματα στην Ολλανδία. Ήταν συλλέκτης γραμματοσήμων και έκανε ανταλλαγές με έναν άλλο συλλέκτη από το Άμστερνταμ. Όλα έμοιαζαν πολύ καθαρά. Ο μόνος λόγος που οι λογοκριτές διάβαζαν πολύ προσεκτικά αυτές τις επιστολές ήταν διότι η διεύθυνση του παραλήπτη βρισκόταν σε μια διεύθυνση στο Άμστερνταμ, όπου παλαιότερα λάβαιναν την αλληλογραφία τους κατασκόποι.

Όντας εγώ ο ίδιος συλλέκτης γραμματοσήμων, ενδιαφέρθηκα προσωπικά για την περίπτωση και γύρεψα να μου δώσουν να εξετάσω

τα γραμματόσημα που περιείχε το γράμμα. Τα μελετούσα για εβδομάδες και δεν μπορούσα να βρω τίποτα το ασυνήθιστο σ' αυτά.

Μια μέρα, ξαφνικά, μία ιδέα φώτισε το μυαλό μου. Μήπως τα ίδια τα γραμματόσημα αποτελούσαν ένα κώδικα συνεννόησης;

Ήταν έτσι ακριβώς. Κάθε ένα από αυτά έκρυβε ένα κρυφό μήνυμα! Έκρυβαν μυστικές πληροφορίες για το Βρετανικό Ναυτικό και την Αεροπορία. Όταν ο αποστολέας έστειλε ένα γραμματόσημο 2 σελινιών στο φίλο του στην Ολλανδία σήμαινε ότι ένα θωρηκτό είχε μόλις

LET CAPTAIN TIM HELP YOU TEACH GEOGRAPHY AND HISTORY

He's on the air 3 times a week with the Ivory Stamp Club

IVORY SOAP IT FLOATS

SEND IN THIS COUPON TODAY

PROCTOR & GAMBLE, Dept. 701, One AVE. (Overman's) Bldg., Philadelphia, Pa. and One New York Bldg., New York

Ivy Soap Ivy Soap with the Ivory Stamp Club

Name: _____
Address: _____
City: _____

αποπλεύσει από την Αγγλία. Ενός σελινιού γραμματόσημο σήμαινε καταδρομικό, 5 πεννών αντιτορπιλικό κ.ο.κ.

Με το που ανακάλυψα τον κώδικα, συνέλαβα και τον άνδρα”.

Ένας από τους συνήθεις ραδιοφωνικούς λόγους του λοχαγού Τιμ ήταν:

”Γνωρίζετε ότι μπορείτε να μάθετε ιστορία, γεωγραφία και τις παράξενες συνήθειες τόπων και λαών, απλά, μελετώντας τα γραμματόσημα;”

Δημοσιεύονταν ταυτόχρονα ολοσέλιδες αγγελίες που απευθύνονταν σε δασκάλους και τους πληροφορούσαν ότι η P & G, με πρώτη ζήτηση, θα τους έστελνε ένα χρήσιμο φυλλάδιο για το “πώς θα οργάνωναν Σχολικούς Συλλόγους Συλλεκτών Γραμματοσήμων”, μαζί με διακριτικά σήματα, άλμπουμ και γραμματόσημα, όλα στην τιμή ενός γραμματοσήμου των 6 σεντς.

Και, φυσικά, προπαγάνδιζε και πουλούσε σαπούνι. Διότι ο κύριος σκοπός της εκπομπής ήταν το *Ivory Soap!* Άσχετα αν επωφελείτο και ο φιλοτελισμός.

Ίδου και ένας από τους σχετικούς περί του σαπουνιού λόγους του:

”Έχω ιδεί στρατιώτες στην Καλλιπολη να διακινδυνεύουν τη ζωή τους μόνο και μόνο για να κάνουν ένα λουτρό. Ήξεραν ότι αν είναι καθαροί θα ένοιωθαν καλύτερα και θα πολεμούσαν καλύτερα. Γνωρίζω επίσης, εγώ ο ίδιος, ότι παίρνω ένα καθημερινό λουτρό με “Ivory Soap” (σαπούνι), ανεξάρτητα αν βρίσκομαι στην Αμερική, στην Αυστραλία ή στις ζούγκλες της Αφρικής”.

Η ραδιοφωνική εκπομπή τελείωσε το 1936. Στο μεταξύ, περισσότερα από 2,5 εκατομμύρια άτομα είχαν γίνει μέλη του “Ivory Stamp Club” και πολύ περισσότερα εκατομμύρια σαπούνια “Ivory Soaps” είχαν πουληθεί!

Richard Logan

American Philatelist

Φεβρουάριος 2010

Μετάφραση Π. Λεούση

Γκότλιμπ Ντέμλερ

Αυτός ο πολυμήχανος και μεγαλοφυής Γερμανός μηχανικός γεννήθηκε το 1834. Στα πενήντα του χρόνια, το 1884, άφησε την Deutz AG όπου εργαζόταν, και, μαζί με το φίλο του Wilhelm Maybach, άνοιξαν ένα εργαστήριο-συνεργείο στην Cannstatt (γειτονιά

της Στουτγκάρδης), όπου ασχολήθηκαν με τη βελτίωση του τετράχρονου κινητήρα που είχε επινοήσει ο Γάλλος μηχανικός Alphonse Eugène Beau de Rochas.

Οι δύο συνεργάτες κατασκεύασαν το 1885 το πρώτο μοτοποδήλατο στον κόσμο, από

ξύλο, έπειτα τοποθέτησαν με επιτυχία το μοτέρ τους πάνω σε ένα πλεούμενο, σε ένα έλκηθρο, και το 1886 σε ένα τετράτροχο αυτοκινούμενο όχημα. Με λίγα λόγια, και με τη σύγχρονη ορολογία, εφεύραν το αυτοκίνητο. Πολύ σύντομα, ο κινητήρας τους έδωσε κίνηση επίσης σε τραμ και σε πυροσβεστική αντλία...

Το 1887, ο Γκότλιμπ Ντέμλερ κατοχύρωσε την ευρεσιτεχνία του: τον κινητήρα Daimler εσωτερικής ανάφλεξης, μεγάλης ταχύτητας. Δύο χρόνια μετά είχε τελειοποιήσει το Stahlradwagen, το πρώτο βενζινοκίνητο αυτοκίνητο με δίκύλινδρο “V” κινητήρα έκρηξης και καρμπυρατέρ ψεκασμού, που παρουσίασε στο περίπτερο της Πανάρ και Λαβασόρ, στο τμήμα “Μηχανών και τεχνικών εξελίξεων” της Διεθνούς Έκθεσης του Παρισιού του 1889. Αυτό ακριβώς το αυτοκίνητο απεικονίζεται πάνω στο γραμματόσημο του 2009, για τα 175 χρόνια από τη γέννηση του Ντέμλερ.

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Πλάνο εκθέματος 120 φύλλων που εκτέθηκε στην ANTVERPIA 2010 (81 β. Επίχρυσο).

ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

1 ΤΟ ΠΡΟΜΥΝΗΜΑ

1.1 Το συμβολικό όνειρο του "Μεγάλου Πουλιού"

2. ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

2.1 Εραστής της φύσης

3. ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ (1496-1481)

3.1 Μαθητεία

3.2 Προοπτική

3.3 Ανεξάρτητος καλλιτέχνης

3.4 Χουμανισμός

3.5 Ταξίδι στο Μιλάνο

4. ΜΙΛΑΝΟ

4.1 Εισαγωγικό σημείωμα

4.2 Στρατιωτική Μηχανική

4.3 Υδραυλικές και Ναυτικές μελέτες

4.4 Ανατομία, Οπτική και Φυσική

4.5 Μηχανική και Εφευρέσεις

4.6 Το Φιλολογικό έργο και οι Σκέψεις του

4.7 Ο Καλλιτέχνης Λεονάρντο

4.8 Η Πτήση του Ανθρώπου

4.9 Τέλος Πρώτης Περιόδου στο Μιλάνο

5. ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΙΑ

5.1 Στάση στη Μάντοβα

5.2 Στη Βενετία

6. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ (1500-1506)

6.1 Ταξίδι στη Ρώμη και πορτρέτο σε προφίλ

6.2 Στρατιωτική εκστρατεία

6.3 Μάχη του Ανγκιάρι

6.4 Μόνα Λίζα

6.5 Ο Ραφαέλο και η επίδραση του Λεονάρντο

6.6 Ο Λεονάρντο και το σύμπαν

6.7 Το πέταγμα του "Μεγάλου Πουλιού"

6.8 Στο Μιλάνο και πίσω στη Φλωρεντία

7. ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, ΜΙΛΑΝΟ (1508-1513)

7.1 Διάφορα εγχειρήματα

7.2 Ανακεφαλαίωση ανατομικών ερευνών

7.3 Τελευταία χρόνια στο Μιλάνο

8. ΡΩΜΗ (1513-1516)

8.1 Καθ' οδόν προς την Αιώνια Πόλη

8.2 Το Μπελβεντέρε

8.3 Πόλη της δόξας και της απογοήτευσης

8.4 Ταξίδι στο Βορρά και πίσω στη Ρώμη

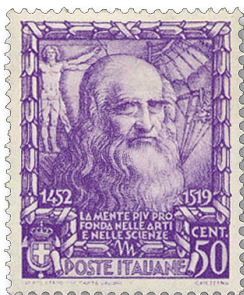
8.5 Αυτοπροσωπογραφία

8.6 Γαλλική εισβολή

8.7 Τελευταίος χρόνος στη Ρώμη

9. ΓΑΛΛΙΑ

9.1 Η πόλη Αμπουάζ, Τελευταίο ταξίδι

...απο τα κείμενα του μεγάλου Λεονάρντο!

Όταν ένας θεματικός ξεφυλλίζει ένα βιβλίο για να απομονώσει μία φράση ή ένα στίχο που θα του χρειαστεί για την αιτιολόγηση της παρουσίας ενός γραμματοσήμου, μιας σφραγίδας ή ενός μονόφυλλου στο εκθεσιακό του φύλλο, τότε έχει την ευκαιρία να γνωρίσει ή να ανακαλύψει προσωπικότητες και γεγονότα που του έχουν διαφύγει και που εμπλουτίζουν τις γνώσεις του.

Έτσι λοιπόν, ένας Ιταλός θεματικός, ψάχνοντας, πρόσφατα, στις σελίδες των *Επιλεγμένων γραπτών* του Λεονάρντο ντα Βίντσι για κάποιες θεματικές πληροφορίες, ανακάλυψε πόση προσοχή και πόσο χρόνο αφιέρωνε ο μεγάλος καλλιτέχνης και επιστήμονας στην παρατήρηση της φύσης. Είναι πράγματι εκπληκτικά μεγάλη η ποικιλία των θεμάτων και σχολίων που συναντά κανείς στις σημειώσεις του.

Στο *Βιβλίο της ζωγραφικής*, για παράδειγμα, παραθέτει διάφορους τρόπους ζωγραφικών μεθόδων που χρησιμεύουν στη μεταφορά των χρωμάτων και του φωτός πάνω στο τελάρο:

"Από όλα όσα βλέπουμε, πρέπει να εξετάζουμε τρία πράγματα: τον τόπο που το μάτι μας βλέπει, τον τόπο στον οποίο το αντικείμενο βρίσκεται και τον τόπο που το φως το φωτίζει".

"Όταν βλέπει κανείς τα δέντρα από την πλευρά που τα φωτίζει ο ήλιος, αυτά φαίνονται όλα με την ίδια σαφήνεια. Οι σκιές που είναι μέσα τους καλύπτονται από φωτισμένα φύλλα, τα οποία παρεμβάλλονται μέσω του ματιού και των σκιών".

Αμέσως μετά προσθέτει πως για να απεικονίσουμε τα φυτά "που παρεμβάλλονται μέσω του ματιού και του φωτός, το μπροστινό μέρος είναι λαμπερό [...], το κάτω και πίσω μέρος θα είναι σκοτεινής απόχρωσης, για να φαίνεται σκιασμένη η μπροστινή πλευρά του φυτού".

Αν το αντικείμενο της παρατήρησης είναι φύλλα, ο Λεονάρντο σημειώνει πως όταν

παρεμβάλλονται "μεταξύ εσένα και του ήλιου, είναι πέντε κύριων χρωμάτων: δηλαδή καθαρού πράσινου, λαμπερού, πράσινου που να καθρεφτίζει τον αέρα που φωτίζει ότι δεν μπορεί να δει ο ήλιος, σκιασμένου πράσινου για τα φύλλα που βλέπουν προς τη γη, και πιο σκοτεινού για εκείνα που εκτός της σκοτεινότητας είναι και επικαλυμμένα".

Ο ντα Βίντσι δεν αμελεί να αναφερθεί και στα κλαδιά των φυτών "των οποίων το εύρος γίνεται διπλάσιο από αυτό του μίσχου τους".

Για όσους θέλουν να ασχοληθούν με την γλυπτική του ξύλου συμβουλεύει: "τα ξύλα είναι καλά όταν προέρχεται από νεαρή ιτιά. Όταν δεν μπορεί να βρεθεί ιτιά, κορμοί νεαρής και καλά ξεραμένης σημύδας (είναι κατάλληλοι)".

Στο *Χωρατά και παραμύθια*, συναγωνιζόμενος τους απανταχού παραμυθάδες, δίνει στα φυτά και νοημοσύνη, παρεμβάλλοντας σύνοτους συλλογισμούς:

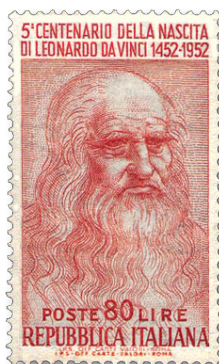
"Ο κέδρος, στην επιθυμία του να κάνει ένα μεγάλο και όμορφο φρούτο την εποχή που ήταν στον κολοφώνα της ευρωστίας του, άρχισε να το επιδιώκει με όλες του τις δυνάμεις. Όμως το φρούτο που προέκυψε έγινε αιτία να λυγίσει και να σπάσει το πιο όρθιο και ψηλό κλαρί".

"Η ροδακινιά, από ζήλεια για τους πολλούς καρπούς που η γειτονική της καρυδιά παρήγε, αποφάσισε να κάνει το ίδιο. Φορτώθηκε όμως τόσο πολύ, ώστε το βάρος των πολλών φρούτων έσπασαν τα κλαδιά και τα έριξαν στη γη".

Ο Λεονάρντο κλείνει τους μύθους του χωρίς να δίνει ηθικό δίδαγμα. Αφήνει στον καθένα την ευθύνη να το ανακαλύψει, όπως ο καλός δάσκαλος που συνιστά στο μαθητή: "Στύψε το κεφάλι σου και βγάλε το συμπίερασμα".

Ανυπόγραφο άρθρο

από το ιταλικό περιοδικό *Il TEMATICO* (2002)

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 23 Ιουλίου κυκλοφόρησε η 5^η σειρά γραμματοσήμων του 2010 με τίτλο "ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ - 2.500 ΧΡΟΝΙΑ", κλάσεων € 0.50, 0.58, 0.72, και 3.00 (σύνολο € 4.80), σε 200.000 πλήρεις σειρές, 20.000 ΦΠΗΚ προς € 6.60, 1500 τυποποιημένες σειρές προς € 7.20, 1500 απλά λευκώματα σειρές προς € 15.00 και 4 X 2.000 Κάρτες Μάξιμουμ προς € 1.50 εκάστη.

• Στις 16 Σεπτεμβρίου κυκλοφόρησε η 5^η σειρά γραμματοσήμων του 2010 με τίτλο "ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ", κλάσεων € 0.10, 0.20, 0.58, 0.72, 1.00 και 4.80 (σύνολο € 7.40), σε 200.000 πλήρεις σειρές, 20.000 ΦΠΗΚ προς € 9.80, 1500 τυποποιημένες σειρές προς € 11.00, 1500 απλά λευκώματα

σειράς προς € 21.50 και 6 X 1500 Κάρτες Μάξιμουμ προς € 1.60 εκάστη. Η ως άνω σειρά κυκλοφόρησε σε φύλλα των 25 τεμαχίων και σε 10.000 αριθμημένα φυλλαράκια των έξη γραμματοσήμων (πλήρης σειρά).

• Στις 16 Σεπτεμβρίου 2010 κυκλοφόρησε η 3η σειρά γραμματοσήμων του Αγίου Όρους - Άθω με τίτλο "Χλωρίδα, Πανίδα, Φυσικό Περιβάλλον Γ", κλάσεων € 0.58, 0.72, 1.00, 2.43 και 3.00 (σύνολο € 7.73), σε 50.000 πλήρεις σειρές, 7.500 ΦΠΗΚ προς € 10.00, 5 X 4.000 Κάρτες Μάξιμουμ προς € 1.60 εκάστη και 3.000 Λευκώματα σειράς (μία σειρά γραμματοσήμων και μία σειρά ΚΜ) προς 34.60.

ΚΥΠΡΟΥ:

• Στις 10 Οκτωβρίου 2010 θα κυκλοφορήσει η σειρά "Η Κύπρος δια μέσου των Αιώνων '10", οκτώ αξιών (ενωμένων, σε φεγιά), κλάσεων € 8 X 0.43 (σύνολο € 3.44). Η σειρά θα κυκλοφορήσει επίσης σε 2 ΦΠΗΚ, προς € 4.12 συνολικά.

β) ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Χρησιμοποιήθηκε στις 3 Αυγούστου, με την ευκαιρία του εορτασμού της 15ης τιμητικής εκδήλωσης του Κοινοφελούς Ιδρύματος «Βασίλης Ι. Παπανικόλας», στο Πνευματικό Κέντρο του χωριού Πιάνα Αρκαδίας.

• Χρησιμοποιήθηκε τον μήνα Ιούλιο, στις 2, 3, 9, 10, 16, 17, 23, 24, 30 και 31/07/2010 και τον Αύγουστο, στις 6, 7, 13 και 14/08/2010, με την ευκαιρία των εκδηλώσεων στο Φεστιβάλ Επιδαύρου.

• Χρησιμοποιήθηκε από 11 έως 19 Σεπτεμβρίου 2010 με την ευκαιρία της 75ης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης.

• Χρησιμοποιήθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 2010 με την ευκαιρία της επετείου των 2.500 χρόνων από την ιστορική Μάχη του Μαραθώνα.

• Χρησιμοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2010 με την ευκαιρία του εορτασμού των 100

χρόνων προσκοπισμού στην Ελλάδα.

ΚΥΠΡΟΥ

- C16. Χρησιμοποιήθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου 2010 με την ευκαιρία των εγκαινίων του Νέου Ταχυδρομικού Γραφείου Πέγειας.
- C18. Χρησιμοποιήθηκε στις 27 Αυγούστου 2010 με την ευκαιρία της “Γιορτής του κρασιού” που διοργάνωσε ο Δήμος Λεμεσού από 27/08 έως 5/09/2010 (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

Υ) ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ:

ΕΛΛΑΔΑΣ

- Ι.Μ.Ο. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΗΜΕΡΑ. Χρησιμοποιήθηκε από 20 έως 24 Σεπτεμβρίου 2010 με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που πραγματοποίησε το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

ΚΥΠΡΟΥ

- S17. Χρησιμοποιήθηκε από 23 έως 27 Αυγούστου 2010 με την ευκαιρία της “Γιορτής του κρασιού” που διοργάνωσε ο Δήμος Λεμεσού από 27/08 έως 5/09/2010 (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).
- S20. Χρησιμοποιήθηκε από 21 έως 24 Σεπτεμβρίου 2010 με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για το 26ο Φεστιβάλ Αγίας Νάπας (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

PATRAPHILEX 2010

6-14 Νοεμβρίου 2010
www.fepatras.gr/patraphilex

Θα είμαστε όλοι εκεί.

Εσείς;

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

INDIPEX '11	Νέο Δελχί 18-28 Φεβρ.	Γ. Σπάρης	(210 8082 479)
PHILANIPPON '11	Γιοκοχάμα 22 Ιουλ-2 Αυγ.	Κ. Χαζάπης	(210 9813127)